

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 10 (475), година XXXV

декември 2017 – януари 2018 година

Изричайки Омир на пет езика, подкрепиха „Завръщането на Одисей“

Представени бяха седем нови
заглавия от преподаватели
в Юридическия факултет

На стр. 8

Подир сенките на думите
в книга, изследваща мотивите
в поезията на Борис Христов

На стр. 10

На стр. 10

Стр. 14

Поглед към сцената и зад кулисите на Учебния театър – Клас „12 + 3“

❄ ❄ ❄
На всички студенти,
преподаватели и служители
от Пловдивския университет
пожелаваме весела Коледа
и щастлива Нова година!

Редакцията

В Броя ще прочетете още:

- Кюри – единица за висока активност и мярка за висок морал
- Дебат за творчеството на Патриарха на българската литература Иван Вазов организираха филолози
- Кръгла маса „Младите хора в Нова Европа“ се проведе в Университета

Университетът бе домакин на национален форум в подкрепа на педагогическите специалисти

Доц. д-р Фани БОЙКОВА

Успешната си едногодишна¹ дейност Департаментът за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти (ДКПРПС) отбеляза с организиране на 1.12.2017 г. на първото си събитие от национален мащаб – кръгла маса на тема „Ролята на наставничеството в системата на предучилищното и училищното образование“.

Еднодневният форум, съчетаващ прилагането на научен и практикоприложен подход към дискутирането на проблема за професионалната квалификация на педагогическите специалисти по отношение на ключови дейности за реализация на професионалната подкрепа и ролята на наставничеството при развитието на учителите, събра над 100 участници: директори, учители, университетски преподаватели, представители на общински образователни администрации, представители на Министерството на образованието и науката и неправителствени организации.

Петте панела на кръглата маса очертах основните акценти в осмисляне на същността и функциите на наставничеството както през призмата на модерните научни постановки, така и с оглед на специфични традиционни практики във връзка със същността и функциите на наставничеството в образованието; коучинга в образованието; сферите и методите на менторство на учители; инструментите за наставничество; формирането и развитието на екипи в позитивна образователна среда; оценката на резултатите от наставничеството на новоназначени учители.

Като модератори, презентатори и панелисти, които да споделят своя опит, в отделните панели бяха включени участници от различни образователни институции: МОН, регионални инспекторати, училища и детски градини, представители на департаментите за повишаване на квалификацията на педагогически специалисти към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Тракийския университет – Стара Загора. При официалното откриване на форума заместник-кметът на Община Пловдив г-н Стефан Стоянов обърна внимание на факта, че е необходимо да се научим да споделяме, защото индивидуализмът само пречи да се върви напред.

Като успешно попадение бе

Предложените за дискутиране теми предизвикаха интереса на участниците

определена от проф. д-р Асен Рахнев, председател на Общото събрание на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и член на Съвета на ДКПРПС, темата на националната кръгла маса, която поставя на дневен ред важния проблем за менторството.

При откриването на форума и в презентацията си за същността и функциите на наставничеството в първия панел директорът на ДКПРПС проф. д-р Галин Цоков очерта основния фокус на дейностите, които е необходимо да бъдат насочени към такава професионална подкрепа на новоназначените учители, която да насърча проявите на новаторство и творчески подход. Новият Закон за предучилищното и училищното образование и Наредба № 12/27.09.2016 г. на МОН предоста-

Лазар Додев от МОН се спира на насоките за развитие на менторството в образованието

вят нормативната база за успешното реализиране на менторството, но все още практическото осъществяване на наставничеството е проблемно. Необходима е потясна връзка между университета и училището, за да се подпомогне професионалната адаптация на завършилите студенти и да се избегне насочването им към друга професионална реализация, подчерта проф. Цоков.

В първия панел, модерирани от доц. д-р Ивайло Старибратов (ДКПРПС, ПУ „Паисий Хилендарски“), директорът на Дирекция „Квалификация и кариерно развитие“ към МОН г-н Лазар Додев обоснова наставничеството като една от формите за повишаване на професионалната мотивация и ефективността, както и за намаляване на текучестовото на кадри в системата на образованието. Важността наставникът да подкрепя не само младите учители, но и тези, които са се върнали към професията след прекъсване, подчерта в своето изказване проф. д-р Росица Пенкова, директор на Департамента за информа-

ция и усъвършенстване на учители към Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Основната презентация на тема „Коучингът в образованието“ във втория панел бе направена от проф. д.п.н. Румен Стаматов (ДКПРПС, ПУ „Паисий Хилендарски“).

При разглеждане на сферите на менторство и инструментите за наставничество доц. д-р Желязка Райкова (ДКПРПС, ПУ „Паисий Хилендарски“) постави акцент върху взаимодействието не само с колегите, но и с родителите, както и върху подбора, мотивирането и стимулирането на процеса на непрекъсната педагогическа квалификация.

Формирането на позитивна образователна среда бе представено от доц. д-р Юрий Янакиев (Педагогически факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“) в светлината на най-модерните постановки на позитивната психология за формиране на екипи и групово мислене.

При презентирание на темата за оценката на наставничеството гл. ас. д-р Хилда Терлемезян акцентира върху необходимостта от разработване на гъвкави критерии за наблюдение на урок, при които да се отчитат академичните и професионалните компетентности на преподавателя.

Форумът протече в позитивна обстановка, в която представителите на участващите образователни институции споделиха своя опит и очертах перспективите за осигуряването на професионална подкрепа на педагогическите специалисти, процес, в който ДКПРПС на ПУ „Паисий Хилендарски“ вече е активен участник.

¹ Департаментът за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти (ДКПРПС) е създаден с решение на Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“ от 21.11.2016 г. съобразно с Наредба № 12 от 1.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, ДКПРПС е оторизиран като специализирано основно звено на университета да извършва квалификацията на педагогическите специалисти и да провежда процедури за придобиване на професионално-квалификационни степени (ПКС).

Кръгла маса „Младите хора в Нова Европа“ се проведе в Пловдивския университет

Докт. Светослава МАНЧЕВА

Организираната от Философско-историческия факултет кръгла маса на тема „Младите хора в Нова Европа“, се проведе на 13 декември 2017 г. в зала „Компас“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Програмата включваше представяне на книгата „The New Diversity of Family Life in Europe. Mobile ethnic groups and flexible boundaries“ и дискусия на тема „Младите хора в Нова Европа – изследователски и приложни перспективи“.

Книгата е събрала общо 13 текста на изследователи от Германия и България, чието средоточие се явява темата за разнообразните семейни форми на живот в съвременна Европа, белязани от прекосяване на граници от различен порядък и живот в транснационални социални пространства. Тя беше представена от съставителите и автори Бану Чътлак от Дортмундския университет (Гер-

мания), Себастиан Куртенбах от Билефелдския университет (Германия), Меган Луенбърг и Мелена Златкова от Пловдивския университет (България).

Дискусанти по темата „Младите хора в Нова Европа – изследователски и приложни перспективи“ бяха: доц. д-р Стойка Пенкова (катедра „Социология и науки за човека“); гл. ас. д-р Борислава Петкова (катедра „Етнология“); докт. Димитър Панчев, „Социология“; докт. Диана Апостолова, „Социология“; докт. Светослава Манчева, „Социална антропология“; студентката Ина Шефер, „Социология“. Модератор на сесията е докт. Петя Петрова, „Социална антропология“. Работният език на кръглата маса беше български.

Кръглата маса е резултат от сътрудничество между ФИФ на ПУ с Дортмундския и Билефелдския университет в Германия, което започна през 2014 г. с международна конференция на тема „Различните“ светове на

Участници в кръглата маса

детето и семейството“, където взеха участие изследователи от Пловдивския университет, от университетите в Дортмунд, Бохум и Кьолн в Германия; стипендиантка на „Фулбрайт“ от САЩ, директорът на Регионалната дирекция за социално подпомагане – Пловдив. Конференцията срещна млади изследователи, които работят в сферата на социалната антропо-

логия, социологията, етнологията и архитектурата и се занимават с проблемите на детето и детството, семейството, мобилностите/миграциите. Сред основните акценти на дискусията бяха различията: тези на дискурсите за идентичност; различните социални мрежи; транснационалните мобилности и взаимодействията с институции.

Среща с учители – наставници при провеждане на стажовете в училище

Доц. д-р Фани БОЙКОВА

По инициатива на катедра „Българска литература и теория на литературата“ на 4.12.2017 г. в Заседателната зала на Ректората се проведе работна среща с учители по български език и литература, наставници на студентите от Филологическия факултет при провеждане на текуща и стажантска практика в училище. Присъстващите бяха приветствани от декана проф. д.ф.н. Вера Маровска. Модераторът на срещата – проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева, акцентира върху сътрудничеството в съвместната работа на учители и университетски преподаватели за качествена подготовка на бъдещите учители по български език и литература. Поводът за срещата, която възобновява една прекъсната за няколко години традиция, е промяната в нормативната база за организация на практическото обучение на стажант-учителите. Бяха пред-

ставени и обсъдени формите на верифициране на дейностите на стажант-учителите според новите нормативни изисквания.

Срещата постави началото и на кандидатстудентската кампания на Филологическия факултет. Традиционното за факултета Национално състезание по български език и литература за зрелостници, което предоставя възможност за постъпване на студенти във Филологическия

факултет в някоя от следните специалности: „Българска филология“, „Славистика“, „Български език и корейски език“, „Български език и китайски език“, „Български език и руски език“, „Български език и френски език“, „Български език и италиански език“, „Български език и новогръцки език“, „Български език и турски език“, „Български език и история“, беше представено от доц. д-р Теофана Гайдарова.

Студенти представиха резултатите от лятната си практика

На 14 декември 2017 г. в зала „Компас“ на Пловдивския университет бяха представени резултатите от летните теренни изследвания на студентите от специалностите „Етнология“ (3. и 4. курс) и „Социална антропология“ (4. курс). Организатор на конференцията бе катедра „Етнология“ към Философско-историческия факултет.

През периода 18 – 26 юли 2017 г. 15 студенти под ръководството на гл. ас. д-р Борислава Петкова и гл. ас. д-р Елица Стоилова посетиха родопското село Загражден, община Баните. Теренните проучвания бяха посветени на темата за трансформациите в селото в религиозен, културен и социален контекст. Материалите и анализите на студентите бяха представени в 5 работни сесии: *Работни практики, „Женското“ село, Локално и глобално, Социални трансформации на селото, Институциите в с. Загражден.*

„Пловдивски университет“

Навършиха се 70 години от основаването на Института за държавата и правото при БАН

Иван КЪРЧЕВ

Институтът за държавата и правото при Българската академия на науките навърши 70 години. Тържественото честване събра в столицата светила на българското право и Голямата зала на БАН се оказа тясна, за да побере правната мисъл от различни поколения учени. На церемонията бяха отчетени заслугите на всички ръководители досега на Института за държавата и правото, които по безспорен начин са оставили значителна диря в науката. Сегашният директор проф. Ирена Илиева прие десетки поздравителни адреси от правителствени и неправителствени организации и институции. От името на президента Румен Радев поздравителният адрес бе поднесен от проф. Емилия Друмева, която е негов секретар по правните въпроси и един от основателите на Юридическия факултет в Пловдив. Настоящият му декан проф. Венцислав Стоянов поздрави учените от ИДП от името не само на факултета, но и от името на целия Пловдивски университет, чийто поздрав бе подписан от ректора проф. Запрян Козлуджов. Проф. Венцислав Стоянов изтъкна, че ИДП е единственото научно звено в системата на БАН, което извърш-

Проф. Ирена Илиева

ва фундаментални и приложни изследвания в областта на правото. Наред с това Институтът осъществява активна научно-експертна и консултативна дейност в помощ на органите от законодателната, изпълнителната и съдебната власт. ИДП работи активно за подготовка на висококвалифицирани научни кадри и докторанти в областта на правната наука и за обучението на студенти по право в различни висши училища.

Проф. Ирена Илиева, която води различни дисциплини и е ръководител на магистърската програма „Международни отношения“ в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и понастоящем е и.д.

Поглед към залата по време на тържественото честване в БАН

директор на ИДП, заяви, че наред с другите изследователски проекти учените работят и по един специален, колективен проект, който е съсредоточен върху правната проблематика на малките и средните предприятия, в правото на ЕС и в родното законодателство. По думите ѝ провокативно в заглавието му са вмъкнати думите „хармонизация или дисхармония“, като целта е да се посочат недостатъците и да се търсят начини за тяхното отстраняване в правните разпоредби, регулиращи дейността на дребния и средния бизнес. Сред акцентите в работата на Института е подготовката на млади учени в докторска степен. През послед-

ните 10 години значително се е увеличил броят на докторантите, които се обучават в ИДП при БАН. Сред тях има и десетки юристи, които са получили дипломите си от ЮФ на ПУ. Ежегодно за докторантите се организира научна конференция, на която те имат възможност да представят свои трудове от областта, в която полагат основите на своята научна кариера.

По време на честването на 70-годишнината бяха представени постиженията на учените за последните 10 години, кратка история на самия Институт, а досегашните му живи ръководители бяха наградени с почетни плакети за заслугите към ИДП и към правната наука в страната.

Студенти юристи обсъдиха промените в Закона за движение по пътищата Кога и как се обжалва акт от Пътна полиция?

Иван КЪРЧЕВ

Студенти от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за първи път приеха гост лектор от сектор „Пътна полиция“ – Пловдив. С инспектор Ботьо Гиргинов те обсъдиха новите промени в Закона за движение по пътищата; какви са проблемите, които шофьорите срещат на пътя, от гледна точка на нормативно уреденото им поведение.

Бъдещите юристи поставиха редица въпроси за ефективност-

Инспектор Ботьо Гиргинов и д-р Антония Илиева

та на упражнявания административен контрол от страна на униформените и не на последно място се интересуваха кои актове могат да бъдат обжалвани по административен ред; кога даден нарушител може да отправи възразение до органа, който му налага административно наказание – глоба и др. Събитието с публичната лекция от страна на представител на „Пътна полиция“ бе организирано от Кръжка по публичноправни науки с ръководител д-р Антония Или-

ева, която е главен асистент по административно право и процес в Юридическия факултет.

Приветствие в началото на срещата отправи и заместник-деканът на факултета доц. д-р Христо Паунов, който не пропусна да подари на госта фланелка с емблемата на факултета, чийто цвят съвпада с цвета на парадните униформи на МВР служителите. Това даде повод на заместник-декана да пожелае много от

Ноемврийската сбирка на Клуба на цивилиста

Моника ДЖЕНАВАРОВА

На 27 ноември 2017 г. в 51. семинарна зала на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ се проведе първата за тази учебна година сбирка на Клуба на цивилиста при Юридическия факултет (ЮФ). Лекторът д-р Жана Колева, главен асистент в ЮФ, изнесе доклад на тема „Злоупотреба с право спрямо злоупотреба с интерес при търговските сделки“. Д-р Колева уточни обхвата на понятията „злоупотреба“, „право“ и „интерес“ в нашата правна доктрина, като после насочи вниманието към техния смисъл с оглед на уредбата в Търговския закон (ТЗ).

Докладчикът сподели вижданията, че между сравняваните понятия „злоупотреба с право“ и „злоупотреба с интерес“ има сериозни разлики, които по-нататък открои. Макар злоупотребата с право да е класически институт на частното право, неяснотите при нейното прилагане не са малки. Разпоредбата на чл. 289 от ТЗ дефинира злоупотребата с право като недопустимо упражняване на право въз основа на търговска сделка, извършено само с намерение да се увреди другата страна. Тълкувана буквално, тази норма изглежда да е неприложима, доколкото поставя изискване упражняването на правото да бъде само с цел увреждане на другата страна. На практика търговските сделки се сключват във връзка със задоволяване на интереси, свързани с постигане на икономическо благополучие. Мотивът да се увреди другата страна по правоотношението, е съпътства-

в по-голямата част от случаите от комерсиален мотив, което на практика минира възможността такова поведение да се разпознае като злоупотреба. Налага се виждане за поправително тълкуване на уредбата, което си проправя път и в по-новата практика.

Злоупотребата с интерес е сравнително нов институт, въведен с разпоредбите на чл. 303а, ал. 1 и 2 ТЗ и чл. 309а, ал. 3 ТЗ в отговор на изискванията за транспониране на Директива 2011/7/ЕС на ЕП и на Съвета от 16.02.2011 г. относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки. Преследваната от директивата цел е да гарантира легитимните очаквания (интереси) на кредитора да събере паричното си вземане в разумен срок, да получи обезщетение за забава в разумен размер и да разчита на гарантирано обезщетение за разноси. Директивата дефинира понятието „злоупотреба“ като поведение,

Гл. ас. д-р Жана Колева

което грубо нарушава добрата търговска практика и е в разрез с понятията добросъвестност и лоялност. Подобно поведение се проявява още преди възникване на търговското правоотношение, като създава пречка за превръщане на правното очакване на кредитора в негово субективно право. В отличие от злоупотребата с право по смисъла на чл. 289 ТЗ при злоупотребата с интерес не се поставя изискване за намерение за увреждане. В допълнение текстовете на директивата предвиждат, че злоупотребата може да бъде не само явна, но и скрита, като предвидените в закона санкции се прикрепват само към явната злоупотреба.

Представянето събуди сериоз-

ен интерес сред присъстващите студенти, докторанти, практикуващи юристи и преподаватели от факултета. Последва дискусия и разисквания, в които участваха д-р Димитър Топузов, адв. Асадур Асадурян, докт. Андреан Славчев, докт. Димо Хаджиев, студентката Изабела Петкова, докт. Ивайло Василев и др. Дискутираха се въпросите за разликите между фактическите състави на злоупотребата с право в гражданското и в търговското право; за последиците от злоупотребата с интерес (тук д-р Ангел Шопов направи паралел с уредбата на Принципиите на европейското договорно право и на Проекта за обща референтна рамка); за трудностите при установяване на вина (умисъл) при юридическите лица, които са главните субекти на търговското право; за приложимостта на чл. 289 ТЗ спрямо търговски договор, по който страна е потребител, и др.

Сбирката завърши със заключителните думи на д-р Колева, която обобщи разликите между сравняваните правни институти, както и новите идеи по сравнението, подсказани от разискваните въпроси. Д-р Шопов благодари за интереса и участието на публиката и я покани на скорошните сбирки на Клуба.

➔ От стр. 4

студентите след дипломирането си да попълнят редиците на МВР с качествени и добре подготвени кадри с добри правни познания. Доц. Христо Паунов използва препълнената аудитория със студенти от всички курсове, за да представи пред тях и новия ръководител на катедра „Публичноправни науки“ – доц. д-р Константин Пехливанов, което бе прието с ръкопляскания в залата.

Наред с дискусиите за актуалните промени в ЗДвП студентите се запознаха с административните наказания за нарушителя на закона, които са в сила от тази година и са значително завишени, особено за шофиране с превишена скорост; какви са условията, за да има правомерност в действията на органите на МВР за сваляне на регистрационните табели; шофирането с т.нар. „зимни гуми“; правилното придвижване на велосипедисти и пешеходци и доколко на този тип участници в движението могат да бъдат със-

Студенти юристи обсъдиха...

тавяни актове за установяване на административни нарушения.

Членовете на Кръжока по публичноправни науки към ЮФ си припомниха и сигналите, които представителите на органа на изпълнителната власт, каквито са всъщност полицаите, могат да дават в изпълнение на своите задължения с конклюдентни действия (знаци на регулаторчик). От практическа гледна точка студентите останаха най-доволни от това, че действащ служител от съответната сфера им показва различни административни актове, които са и обект на изучаване в лекциите по административно право и процес и по тях се решават казуси в часове за семинарни занятия.

Бланката за глоба с фиш, актът за установяване на административно нарушение и впоследствие издаването на наказателно постановление, както и заповед за налагане

на принудителна административна мярка бяха изчерпателно анализирани от инспектор Ботьо Гиргинов, който пред студентите прависти подробно представи задължителните реквизити и при липсата на кои от тях даденият акт може да бъде обжалван. Наред с чисто административната част от правото по смисъла на Закона за движение по пътищата представителят на МВР обясни какви наказания могат да последват, ако за даден шофьор бъде установено, че е нарушил нормите на ЗДвП, но е решил да „оправи“ нещата по втория начин – корупционния.

На мултимедията бяха показани презентации, които категорично осъждат корупционните практики, и апелът на инспектор Ботьо Гиргинов бе, че даването на пари никога, ама никога няма да спаси човешки живот на пътя, а още по-малко – да

превзпита шофьорите и другите участници в движението.

В навечерието на 8 декември, когато се чества студентският празник, полицаят призова бъдещите висисти да бъдат внимателни и правилно да се забавляват и никога да не разбиват мечтите си в асфалта, защото обществото има нужда от умни и много добре подготвени юристи, които да защитават правата на хората. Гостуването на служителя на „Пътна полиция“ е поредното доказателство за кампанията „Полицията в близост до обществото“.

Ръководителят на Кръжока по публичноправни науки д-р Ангелия Илиева направи скромнен подарък – правна литература, и връчи сертификат с благодарност към Ботьо Гиргинов, който е и първият извънуниверситетски гост на кръжока.

Следващият гост на Кръжока по публичноправни науки ще бъде служител от Регионалната дирекция по национален строителен контрол.

Magister elegantiorum et magister

ДНЪТЪНЪКЪЗЦНА СЪН СЪЗЪДАНА БЪИЪТЪ ПЕТЪРЪМЪ избраха за мото на срещата разговор по случай 90-годишнината от рождението на палеослависта доц. Петър Илчев организаторите от Лингвистичния клуб „Проф. Борис Симеонов“. Надсловът е от публикация на Мая Байрамова в сп. „Съпоставително езикознание“ през 1987 г., посветена на големия учен. В този текст – полифония за Петър Илчев, *magister elegantiorum et magister palaeobulgaricae* блести с ореола, присъщ на личностите, които задават параметри и формират парадигми.

Нестандартността на Петър Илчев, енциклопедичните му познания, доминацията на собствената тълкувателска мисъл, владенето на класическите езици, силната ориентация в западноевропейските и познанията върху славянските го превръщат в капацитет, чиято актуалност е извънвремева. Той несъмнено е и от малкото български езициводи – „азов тип лингвисти“, притежател на свойскост и способности, предзададени за него. С неподражаема натура, „тласкаща го към научен максимализъм,

научна непостижимост, в основата на която има не само високи научни изисквания към себе си и към другите, но и стремеж за независимост – толкова голяма, че ученият да е независим даже от науката“ (Мая Байрамова, 1987). Написва малко количество езиковедски текстове, но качеството им е показател за модел на лингвистично мислене – „всичко, излязло изпод неговото скъперническо перо, има изключителна стойност и е образец за това, как трябва да се твори наука“ (Анна-Мария Тотоманова, сп. „Език и

литература“, 1995).

Съвременната ни палеославистика има в лицето на д.ф.н. проф. Иван Добрев, чл.-кор. на БАН, своя енциклопедичен интерпретатор. Забележително е обаче, че именно Петър Илчев е единият от езиковедите – заедно с Мирослав Янакиев, които Иван Добрев нарича свои учители. И в най-ново време (сп. „Филологи-

чески форум“, бр. 1, 2015) интерпретаторът енциклопедист еlegantно извайва описателната форма, за да визуализира пред хуманитарната общност идентитета на *magister elegantiorum et magister palaeobulgaricae*: „Още с появата си, явление първо, той спечели аудиторията. [...] Филология – от много висока класа“.

Тенчо ДЕРЕКУВЛИЕВ

Бях редовен аспирант на доц. Петър Илчев, който тогава беше член на катедра „Кирило-методиевистика“ на Факултета по славянски филологии в Софийския университет „Климент Охридски“ и четеше лекции по старобългарски език и историческа граматика в Пловдивския университет. По-късно бях и негов асистент в ПУ. В Пловдивския университет П. Илчев имаше и спецкурс за Библията, предназначен за студенти, но посещаван и от преподаватели.

Още докато се готвех за конкурса, а и след това, когато четях неговите статии, ме поразиха фактът, че всичко, написано от него, е невероятно прецизно и точно и в същото време леко за възприемане. От работите му върху старобългарските графични системи и изследванията върху палеографията на Синайския псалтир, както и от статиите по отделни проблеми на старобългарския език се вижда превръщането на труда на изследователя в изкуство – създаване на завършена картина и на хармония, където всеки елемент е значим и е част от всеобщото единство. Класическата му образованост се реализира заедно с търсенето и прилагането на нови подходи.

Споделящ рационализма и правилата на Р. Декарт за надеждно систематично изследване и последовател на структурализма на Л. Йелмслев, в текстовете си П. Илчев утвърди семиотиката по един елегантен и същевременно невъзможен за оборване начин във време, в което дори не трябваше да се говори за структурализъм.

П. Илчев беше последователен в убежденията си и не се страхуваше да говори, което мисли.

Вероятно и заради това беше от преподавателите, митологизирани от студентите. За него се разказваха най-различни случки, и то съвсем не без основание. Беше саркастичен към някои от характерните за онова време обществени прояви, но в

Изключително толерантен, уважаваше всеки, който искаше съвет от него

Д-р Антоанета ДЖЕЛЪОВА

личностните отношения беше внимателен. Имаше тънко чувство за хумор и без да засегне достойнството на човек, му помагаше да види себе си.

Макар че имаше колеги, които многократно са се явявали на изпит по старобългар-

ски или по историческа граматика (тогава заради невзети изпити следването се прекъсваше и се възстановяваше след 8 месеца работа), у никого от тях нямаше обида или усещане за проявена несправедливост. Аристократизмът му беше респектиращ.

По отношение на прощаващите в науката колеги П. Илчев беше изключително толерантен, уважаваше всеки човек, който искаше съвет от него. Не натрапваше своите концепции. Оставяше те сам да направиш своя избор и сам да измениш своя път. Когато обсъждахме моята дисертация, ми препоръча да започна проучването от емпиричния материал – нещо, в което вложих много усилия. По темата също работих дълго време. Благодарение на това разбрах, че винаги

има какво още да учиш и че сериозните занимания не допускат компромиси – нито лични, нито професионални.

П. Илчев беше много ерудит. Имаше сериозна музикална подготовка и задълбочени познания за изобразителното изкуство. От италианските майстори любимият му художник беше Джото, а от българските – Иван Милев. Джото, който в християнските сюжети „преобръща“ живописиста и определя нови хоризонти за следващите векове, и бедният, но безкомпромисен Иван Милев, в чиито картини са стихията на българския дух с неговия драматизъм и неспокойствие, приказният свят и християнската чувствителност. Чудела съм се каква може да е връзката между тях. И може би я открих – от една страна, дързостта и бунтарството да търсиш, от друга – християнската отдаденост и човечност.

Ето такъв беше човекът, от когото се учех – Петър Илчев.

palaeobulgaricae – езиковедът Петър Илчев

Доц. д-р Красимира Чакърова:
Излъчваше изключителна харизма

Имала съм много учители и Петър Илчев е един от тях. Излъчваше изключителна харизма. Гласът му беше завладяващ. Говореше бавно и отчетливо; цитираше по памет старобългарски текстове, фрагменти от които са се запечатали в паметта ми. Усещаше „пулса“ на аудиторията и нерядко ни изненадваше с остроумни шегички. Обичаше да повтаря, че познанията за старобългарския език не са просто лингвистична памет, а основа за системното изучаване на съвременния ни език. Едва ли разбирахме всичко, което ни казваше, но въздействието му върху нас беше много силно. Личността му беше респектираща.

По-късно, когато имах възможност да прочета част от текстовете му, уважението прерасна във възхищение. Брилянтен стил, оригинални идеи, ясни и непротиворечиви аргументи, стройна композиция... Слово на забележителен учен, оставил неизличима диря в развитието на палеославистиката.

Доц. д-р Любомир Караджов:
Името му остава фундамент в науката

В Софийския университет имахме лекции при Петър Илчев в петък много рано сутринта. После вземах влака и се връщах в Пловдив. Идвах в Пловдивския университет при приятелите, които имаха привечер историческа граматика при доц. Илчев. В една от лекциите той започна да ме гледа втренчено: „Изживявам странното чувство, че съм Ви виждал сутринта в София!“

Изпитите при него бяха трудни. Петър Илчев умеше да се шегува със студентите, без да ги унижава. На изпит се чудехме да се смеем ли, или да плачем. Още след първите думи отваряше книжката и казваше: „Пиша буквата „с“ от оценката...“

„Слаб 2“ беше традиция. „Среден 3“ – повод за пиянство.

Имах шанса да се виждам с доц. Илчев и след демокрацията. Идваше в Телевизионния център – Пловдив, при своя приятел – журналиста Иван Кайджов.

Когато пристигаше от София за лекции в Пловдивския университет, големият интелектуалец и филолог доц. Петър Илчев никога не пропускаше да се разходи по Главната и да завърши деня в култовия „Бумбарник“, за да се потопи в атмосферата на бохемата, както самият той казваше, така „дишал дух“.

Не го направиха професор, защото критикуваше тогавашната власт иронично, но фино. Още приживе беше символ и митологема.

Името му остава фундамент в науката!

Марин Данев, главен редактор на Радио Пловдив:
Значима фигура, могъщ интелект!

Усещането преди при първата ми среща с него беше „страх“, който след това градира до „страхочитание“. Иначе доц. Илчев беше човек с чувство за хумор и особена тънка ирония. Проявяваше я най-вече към хората на властта.

Той беше бляскав учен и могъщ интелект. Затова за него и постиженията му в българската наука трябва да има памет.

Ще разкажа една лична история. По историческа граматика ми се падна въпросът за предмета и задачите на тази дисциплина. Започвам да говоря: „Аз мисля, според мене...“ Той ме прекъсва: „Ти какво си написал? Имаш ли трудове? Какво се цитираш от одеви!“

Този епизод ми помогна да осъзная не само че в науката човек трябва да цитира източници, но и да се занимава с наука само ако има какво ново да каже. И още по-важното – помогна ми да разбера, че не е необходимо непременно да си научен работник, за да се наслаждаваш на красотата на знанието. Какво по-добро доказателство за красотата на лингвистиката от нейната математическа точност, ред и яснота!

Бях току-що излязъл от казармата, където ме бяха върнали за още 45 дни заради атентата на гара Пловдив през далечната вече 1984-та. Първокурсник – с брада, по-голяма от косата, като повечето останали студенти по онова време. А Петър Илчев, в сив костюм и с ръка в джоба, се разхождаше из 8-а ли, 10-а аудитория ли и ни пита: „Какво виждате през прозореца?“. Гледаме – синьо къснооктомврийско небе, ако се понаведеш малко, може и слънцето да видиш, някоя птичка все още прехвърква. А Петър Илчев ни каза: „Това, което виждате, е вашето бъдеще!“. Със сигурност съм бил учуден и едва ли само аз. А той добавя – „Тая сграда, дето стърчи зад прозореца (тогава Партийният дом), ще ви определи бъдещето!“

Та такъв беше Петър Илчев, парадоксален и саркастичен, но с доброта, а не със злоба, каквато носят дребните души. Години по-късно съм питал ученици и студенти по разни кръжоци и курсове, които съм водил, какво виждат през прозореца. Едни виждат други прозорци, улуци, улици, врати, хора, мишки... Обаче прозорецът винаги има и друга оптика – други виждат теб през него. Та тази двойна оптика е нашето знание, но и другото (чуждото) знание, ако двете се съберат, става откритие – и в литературата, и в науката, казвах на бъдещите братковци. Това ми е един от уроците на Петър Илчев.

За прозореца на Петър Илчев

Д-р Антон БАЕВ

Иначе аз трудно разбихах глаголенето му на старобългарски. И може би затова веднъж по време на неговата лекция си записах на банката следната глоса: „Най-високите върхове в българската литература са тези в старобългарската“. Години по-късно тя влезе в една малка моя книжка. Някои дори се „стегнаха“. Разбира се, че имаше ирония в нея. Но не само. Още няколко десетилетия ми трябваша да узрея за старобългарската литература (не за езика, с него се поразминах) и май провокираното от Петър Илчев глаголене ще се окаже вярно. Ако погледнете модерната поезия – всичко е обрати, липса на краища на изречения, появявания на главни букви на странни места, разместен словоред.

И затова за мен Петър Илчев е от най-големите учители – тези, които дават дори когато не ги разбираш, оставят белег, който години по-късно ще разчоплиш и нищо чудно да се появи нещо като неочаквано знание. То всъщност другото – очакваното – знание си е просто зубрене.

А 26-те научни статии на Петър Илчев са непоклитими и до днес и вероятно поради това – още неиздадени в книга. Което си го прави старобългарски писател, изсечен като Мадарски конник в скалата на филологиите ни.

Представени бяха седем нови книги на преподаватели от Юридическия факултет

В началото на декември в зала „Компас“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ бяха представени седем книги, публикувани през 2017 г. Техни автори, съавтори или съставители са преподаватели от Юридическия факултет (ЮФ). Модератор на проявата беше д-р Ангел Шопов, гл. асистент по гражданско право в ЮФ. Редом с факултета съорганизатори бяха Дружеството на Съюза на юристите в България (СЮБ) – Пловдив, и Европейската асоциация на студентите по право (ЕЛСА) в града. Представянето беше подкрепено от издателствата „Сиби“, „Сиела“ и Университетското издателство „Паисий Хилендарски“.

Първи поред беше представен сборникът „Soft law и съвременното право“. Д-р Шопов като негов съставител посочи, че книгата е един от резултатите от работата на екип от ЮФ, финансирана по университетски научноизследователски проект. *Soft law* е широко използван термин в международния юридически език. Генезисът на неговата употреба може да се намери в глобализацията на международните отношения и съпътстващата я уредба през втората половина на XX в. Днес понятието се разпространява в отделните правни системи, като поставя множество въпроси пред изследователите. Често отговорите им водят до сблъсък с традиционно установени и догматично възприети правни доктрини, което е сериозно предизвикателство за авторите в този академичен сборник. Сборникът съдържа 22 публикации на 24 автори, разпределени в 4 части – римскоправни и теоретикоправни аспекти; частноправни аспекти; публичноправни аспекти и европейскоправни и международноправни аспекти¹. Участието със статии или студии на колеги от ЮФ на други висши училища от България и чужбина прави сборника международен и междуниверситетски, което от своя страна сериозно повишава неговата научна стойност.

За представяне на детайли от работата по книгата и интересни акценти от нея се изказаха доц. д-р Константин Пехливанов, гл. ас. д-р Димитър Ханев, гл. ас. д-р Гергана Гозанска. Всички те са част от редакционния съвет на сборника. На последвалата дискусия се разисква въпросът дали и как е уместно еднообразно да се преведе *soft law*, както и различните негови варианти на български език.

Може би защото *soft law* е продукт на международните отношения от нашия век, следващата представена книга беше „Международни отношения“ (МО) на проф. д.ю.н. Надя Бояджиева. Поради ангажименти извън страната

монографията беше презентирана от ас. д-р Стоян Мемцов и докт. Станислав Станев. Книгата е първото самостоятелно интердисци-

плинарно изучаване на теорията и историята на международните отношения в голям хронологически период (от средата на XVII в. до началото на 90-те години на XX в.)². Този монографичен труд е резултат от трайния изследователски интерес на д.ю.н. Бояджиева към проблемите на МО, модерната и съвременната световна история, международното право, дипломатията и международната политика, както и резултат от натрупания преподавателски и експертен опит, апробиран в практиката. Използвани са както историческият, така и правнонормативният подход, анализът на събитията в разглеждания период и постиженията на науката за МО в България и на водещите чуждестранни школи.

Монографията има за задача не само да заинтересова читателя, но и да го подтикне към размисъл, самостоятелна оценка и прочит на логиката и закономерностите на системата на МО. Докт. Станев обърна внимание, че това е първата подобна книга в тази област на български език, подходяща за студентите, изучаващи дисциплината „Международни отношения“.

Трета поред беше представена книгата на проф. д-р Георги Пенчев „Принципи на българското екологично право“³. Поради невъзможността му да присъства тя бе представена от доц. Пехливанов, като

Доц. Константин Пехливанов представя сборника

участие взеха още д-р Шопов и д-р Ханев. Принципите на правото имат както общотеоретична значимост, така и значимост за отделните отрасли на правната система на национално, регионално и международно равнище. Тази значимост естествено оформя трите глави на книгата, които разглеждат принципите на правото в общотеоретичен контекст (глава първа), в контекста на правото на Европейския съюз и на международното екологично право (глава втора), принципите на българското екологично право (глава трета). Всички участници в представянето окачиха изследването като много задълбочено и се спряха на детайли от различни негови части. Така например те оцениха високо първата част от книгата като своеобразен компас относно многобройните тези за същността на правните принципи. Не на последно място те отбелязаха много богатия научен апарат, използван от автора, което е залог за високата научна стойност на съчинението.

Своята монография „Несъстоятелност“ представи проф. д-р Григор Григоров. Тя е първата в тази област, посветена на режима на несъстоятелността по Търговския закон (ТЗ). Материята е разделена на обща и специална част, в седем глави⁴. Специално внимание е отделено на кредиторите на

несъстоятелността; понятието за свръхзадълженост по чл. 742, ал. 1 от ТЗ; на прекратяването на договори от синдика по чл. 644 от ТЗ и много други въпроси. Сериозно предимство на книгата е разглеждането на института като единство от материалноправна и процесуалноправна уредба. Коментирани са и измененията и допълненията в ТЗ, в сила от 3 януари 2017 г., включително новата част пета относно производството по стабилизация на търговец. Интересът към книгата от доктрина и практика, както и стремежът да се отговори на повече въпроси, разисквани от тях, са повод за следващо преработено издание на книгата. Друг повод за следващи части от книгата са специалните несъстоятелности (например банковата). След краткото експозе на д-р Григоров в дискусията се включиха доц. д-р Димитър Деков, доц. Пехливанов, д-р Мемцов, д-р Ал. Александров, адв. Д. Стайков и др. Разискваха се различни въпроси – например за ускоряването на самата процедура по несъстоятелност; как ще се проведе процедурата при недостатъчно имущество; за обявяването на недействителността на сключени договори в процедура по несъстоятелност, ако са налице свързани процеси, и мн. др. Публиката пожела на професор Григоров скоростно следващо издание на книгата, както и нейни нови токове.

Доц. Деков представи книгата си „Средства за колективна защита на потребителите в ЕС и България. Компетентен съд и приложимо право“. По думите на доц. Деков съвременната международна уредба в областта се основава изключително на източници от типа на *soft law*. Монографията е структурирана в седем раздела. В ограничен обем

Апелативната прокуратура ще подпомага обучението на юристи по практически въпроси на наказателното право

Съвместна инициатива на Апелативната прокуратура в Пловдив и Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ предвижда провеждане на научни дискусии по наказателно право с практическа насоченост.

По повод на предстоящите прояви апелативният прокурор Иван Даскалов се среща с представители на Факултетния студентски съвет и с доц. д-р Христо Паунов – заместник-декан на Юридическия факултет. На срещата присъстваха Румен Попов, окръжен прокурор на Пловдив, и Чавдар Грошев, и.ф. районен прокурор.

Първата проява от новата инициатива ще се състои в Апелативната прокуратура в Пловдив, където ще се проведе кръгла маса на тема „Ролята на разследващия полицей, следователя и прокурора в досъ-

дебната и съдебната фаза по наказателните дела – практически аспекти“. В научната беседа са заявили желание за участие над 50 студенти от Юридическия факултет. Пред тях лекция ще изнесе магистрат от Районната, Окръжната и Апелативната прокуратура в Пловдив, следовател от Окръжния следствен отдел и разследващ полицей от ОД на МВР – Пловдив. Следващата кръгла маса по наказателно право ще се проведе през април 2018 г., когато се отбелязва Денят на конституцията и юриста. Темата за обсъждане ще бъде с практическа насоченост и предложена от студентите.

По време на срещата бе договорено да се подпише споразумение за сътрудничество за съвместните прояви и за начина на провеждане на практическия стаж в прокуратурата в трети курс.

Момент от срещата в Апелативната прокуратура – Пловдив

➔ От стр. 8

се проследяват и анализират историческото развитие и действащият режим, проблемите, достойнствата и недостатъците както на уредбата в сравнителен план (американския модел на колективни искове и европейския модел на ниво ЕС и отделни държави членки) и националния правен модел на защитата на потребителите. Книгата е предназначена за широка аудитория и ще бъде полезно четиво както за професионалисти в материята на закрилата на потребителите, така и за всички, които се интересуват от съвременните международни отношения. При дискусията се потвърди

Представени бяха седем...

изводът, че уредбата ни по изследваните въпроси е остаряла.

Д-р Жана Колева, главен асистент в ЮФ, представи новата си книга „Спедиционният договор“⁵. Този договор е средство, широко използвано при придвижването на стоки в гражданския оборот, спестяващо много време и усилия на страните. Д-р Колева в книгата си анализира понятието за спедиционен договор; проследява усложнението в неговия предмет, като обсъжда двата метода за определение на договора, известни в правната теория и практика у нас и в чужбина

Семинар на членовете на Факултетния студентски съвет при Юридическия факултет

Участници в семинара

Докт. Ивайло ВАСИЛЕВ

Обучителен семинар, в който взеха участие студентите и докторантите от Факултетния студентски съвет (ФСС) на ЮФ, се проведе в х-л „Камелия“, Пампорово. По време на семинара бяха представени и дискутирани:

– вътрешните правила за учебната дейност в ЮФ;

– правилникът за дейността на ФСС на ЮФ;

– актуалните въпроси по тълкуването и прилагането на нормите в новата Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

Председателят на Управителния съвет Изабела Петкова представи отчет за дейността на ФСС през изминалата година. Бяха презентирани над 20 събития – семи-

нари, обучения, състезания и др.

Специален гост на семинара бе доц. д-р Христо Паунов – заместник-декан на ЮФ на ПУ, който взе дейно участие в студентската инициатива. Той получи и признание от ФСС за цялостната си дейност в полза на студентите и докторантите на ЮФ и персонален подарък, символ на уважение от неговите ученици в правото.

Иван Кърчев – заместник-председател на УС, благодари на цялото деканско ръководство на ЮФ – проф. Венцислав Стоянов, доц. Теодора Филипова и доц. Христо Паунов, за подкрепата им през изминалата година.

В заключение специално беше обрнато внимание, че Студентският съвет в ПУ има заслуга за ползотворната дейност в ЮФ, за което всички студенти и докторанти от правния факултет изказват своята сърдечна благодарност.

на ключови моменти от институти-те на семейното и наследственото право. Показателен за радушния прием от читателите (главно студенти от юридическите факултети) е фактът, че тиражът на книгата е изчерпан месеци след издаването и се е наложила повторна издавка.

Срещата завърши с благодарности от ЮФ към останалите съорганизатори и към съдействалите за събитието издателства. Представените книги излизат на бял свят в рамките на 2017 година, което е признак за сериозна публикационна активност на преподавателите на ЮФ. Д-р Шопов изказа най-добри пожелания на авторите и публиката от свое име и от името на председателя на Съюза на юристите в България – Пловдив, г-н Севдалин Божилов, който бе възпрепятстван да участва лично в събитието.

Моника ДЖЕНАВАРОВА,
студентка по право в трети курс,
редовно обучение, ЮФ на ПУ,
Ангел ШОПОВ, д-р по право
и гл. асистент в ЮФ на ПУ

¹ Повече вж. в <http://www.sibi.bg/display.php?page=cat1&sub=18&id=508> и <http://www.sibi.bg/display.php?page=cat1&sub=18&id=508&content=508>

² Повече вж. в <http://www.knigabg.com/index.php?page=book&id=45339>

³ Повече вж. в <https://www.ozone.bg/product/printsipi-na-balgarskoto-ekologichno-pravo/>

⁴ Повече вж. в <http://www.sibi.bg/display.php?page=cat1&sub=7&id=521>

⁵ Повече вж. в <http://ciela.bg/books/book/speditsionniat-dogovor/2659>

⁶ Повече вж. в <http://ciela.bg/books/book/kazusi-po-semejno-i-nasledstveno-pravo/2581>

ПОДИР СЕНКИТЕ НА ДУМИТЕ

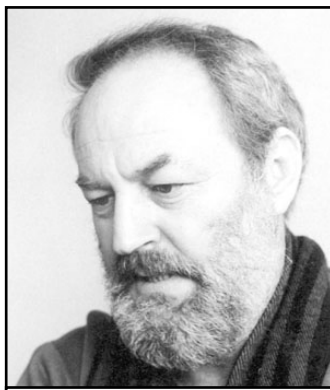
Доц. д-р Владимир ЯНЕВ

Заглавието на изследването на великотърновския професор Иван Станков за Борис Христов е сполучливо изведено от краткостихията на поета: „О, думи на сенки, с които ни маме живота. / О, сенки на думи, с които ни вика смъртта“. Веднага ще добавя: „Сенки на думи“ е книга изповед. Както впрочем почти всички книги на Иван Станков. В тях зад учения, зад преподавателя и четящия винаги прозира човекът. Оттук и естествеността на изказа, странната за научния дискурс синтактична насоченост към простите изречения. Той притежава тази храброст на изразяването, яснотата на твърденията и внушенията, искреността на общуването му със и чрез словото. Всичко това – при очевидната му начетеност, в съюз с научната му подготвеност.

Оттук и пристрастието към изповедните, съдбовните и трагически поети като Асен Разцветников и Борис Христов. Специално тази книга, затичана подир сенките на самобитното лирическо слово, се открива със стремителни твърдения, въвеждащи ни в „някаква смазваща библейска жега“, в „горещина, суша, безплодие, неприютност и вглъбеност“. Сякаш попадаме в пейзажите на страдалческата и страстна вехтозаветност – за да тръгнем от „тежката провинциална заспа-

лост на времето и на тъпчещата на място История“, за да достигнем до „активното бунтовно несъгласие със социалните реалности“. Отбелязвайки движението на Борис Христов от „Вечерен тропет“ към „Честен кръст“, още в началото на книгата си Иван Станков утвърждава, че така „героят заявява в силно метафорични текстове не старите си провинциални отчаяния, а радикалните си несъгласия с Кесаря“. Така е!

Паралелно с това, както е посочено в главата „Провинци-

Поетът Борис Христов

ите на мъдреца“, изследователят ни въвежда в екзистенциалната проблематика чрез твърдения като: „Където и да потърсим човека, където и да го намерим, където и да го изпратим да живее, каквато и цел да му вменим, каквото и смисъл да му придадем, той навсякъде ще си остане една тъжна битийна единица. Една видима, дишаща форма на живот, която вечно търси собственото си съдържание. И никой не може да стигне по-далеч от разбирането за

екзистенциалната си обреченост“. Това според мен е първопричината за духовната поривност и залутаност на човешкото, същността на поетическото, представяща ни не само поета, а и тълкувателя в позицията на дълбоко изстрадащи битийните енигми. Живеейки в реалиите на бита, те откриват съдържателности от значение за самопроумяването на човешкото.

Иван Станков раздипля своето разказване за Борис Христов с неговата съдбовна бездомна покъщнина, с оная стена в прозореца която терзае и ограничава, но и поражда желанието за отвъдно съществуване. Виждайки през лирическата призма човечеството като блуден син, разчитайки небесните знаци на поезията, интерпретаторът достига до внушението за трагедийната разпътийност на духовната участ. При Борис Христов прекрачването от тишината до мълчание то е предизвикателна загадка за търсещите смисъла на „жеста на оттеглянето“ в поемата „Честен кръст“ като говорещо мълчание.

Неоелинистите подкрепиха международната инициатива „Завръщането на Одисей“

С четене на откъси от четиринадесета песен на Омировата „Одисея“ студенти от специалностите „Балканистика“ и „Български език и новогръцки език“ в Пловдивския университет записаха впечатляващо първо участие в инициативата на школата за гръцки език и култура „Александър Велики“ в Атина. Идеята принадлежи на нейния директор, г-н Константинос Карканяс, и дава възможност на почитателите на Омир и Одисей ежегодно да се включват в многоезични литературни четения, театрални, музикални, спортни и други изяви, посветени на десетгодишното пътуване на Одисей към родния остров Итака.

В хронологичен план инициативата се опира на

Студентите, които направиха така, че Омир да прозвучи в Университета на няколко езика

историческата версия за датата 30 октомври, когато Одисей избива кандидатите за ръката на жена си Пенелопа, а планираните мероприятия обхващат периода 21 – 31 октомври. Организаторите популяризират

четене на песните, описващи съответните събития, на мястото (Итака, Керкира и др.), в деня и часа, според възприетата от тях датировка. Извън тези локации е възможно и задочно участие от други географски точки.

В рамките на стартиралата инициатива за създаване на „Одисеева мрежа“ се включиха студенти неоелинисти от първи до пети курс, преподаватели по новогръцки и немски език, студенти от Атинския университет, представители на университетската библиотека. Пасажи от разговора между Одисей и Евмей звучаха на старогръцки, новогръцки, български, немски и холандски език, а вълнението на четящи и публика показа непреходния заряд на Омировата реч. Предвидените по регламент снимки и видеоклипове от изявата ще могат да се видят на страницата на проекта, където беше анонсирано и участието на сектор „Новогръцки език“.

„Пловдивски университет“

Дебат за творчеството на Патриарха на българската литература Иван Вазов организираха филолози

Анастасия КЕХАЙОВА

Дискусионен форум, посветен на Вазовото литературно наследство, бе проведен в зала „Компас“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Събитието премина под надслов „Старее ли художественият език? Рецепцията на Вазовото творчество: предизвикателствата днес“ и бе организирано от Лингвистичния клуб „Проф. Борис Симеонов“.

Сред официалните гости на форума бяха едни от най-добрите изследователи на българската литература от Освобождението до Първата световна война: проф. д.ф.н. Инна Пелева и проф. д.ф.н. Иван Русков. На литературната среща присъстваше и г-н Димитър Гешков – уредник на къщата музей „Иван Вазов“ в гр. Сопот.

Началото на Вазовата вечер постави ас. Ивана Колева от катедра „Естетическо възпитание“ към Педагогическия факултет на Пловдивския университет с проникновено изпълнение на една от най-известните „Българският език“.

Своеобразен повод за филологическия разговор стана акцията, иницирана от издателство „Жанет 45“ в навечерието на 24 май и преобработила Вазовия роман „Под игото“ чрез псевдописмеността „шльокавица“. Макар и на пръв поглед провокативен, безпрецедентният акт на протест от страна на „Жанет 45“ даде тласък на продуктивна дискусия, по време на която младите филолози заедно със своите преподаватели поговориха

преди всичко за езика на Вазовите произведения, за предизвикателствата, които поставят те пред младите читатели, за начина, по който се представя творчеството на писателя в учебните програми по българска литература за прогимназиалния и гимназиалния етап.

В хода на срещата бе представена кратка статистика, свързана с рецепцията на Вазовото творчество

От дясно наляво: проф. Инна Пелева, г-н Димитър Гешков и проф. Иван Русков

Членове на Лингвистичния клуб заедно с неговия ръководител доц. Красимира Чакъррова след края на дискусията

во в различни исторически етапи, както и с представянето му в учебниците по литература. За основен източник на информация послужи трудът на д-р Екатерина Петкова на тема „Българската литературна класика в условията на реформиращата се образователна система (тек-

стовете на Иван Вазов в гимназиален етап – методически проблеми и решения)“, защитен през 2012 г.

Множество въпроси отправиха младите филолози към официалните гости на събитието. Проф. Пелева и проф. Русков коментираха темата за актуалността на Вазовите идеи в

рамките на съвременния технологичен свят, за нуждата от нови подходи към текстовете на поета и към процеса на обучение по българска литература като цяло.

С приветствие към присъстващите се обърна и г-н Димитър Гешков от къщата музей „Иван Вазов“, след което последва прожекция на документалния филм „Вазовият Сопот“, любезно предоставен за събитието от г-н Гешков.

Срещата завърши с литературно четене, в което част от участниците във форума прочетоха откъси от любими Вазови текстове: повестта „Чичовци“, разказа „Пейзаж“, поемата „В царството на самодивите“, пътеписите „Розовата долина и Тунджа“ и „Един кът от Стара планина“, стихотворенията „Русия“ (в оригинал на български и в превод на руски език), „Моите песни“, „Клепалото бие“ и др.

Провеждането на подобна среща на млади хуманитаристи убедително показва особеното място на Вазов в националната литература и ни дава основание да вярваме в думите на поета: „Не се гаси туй, що не гасне“.

Юристите абсолвенти от Пловдивския университет реализираха благотворителна кауза на своя бал

110 възпитаници на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ отпразнуваха тържествено завършването си и събраха близо 600 лв. за фонд „Милосърдие“ на Българския червен кръст. След като получили дипломите си, абсолвентите от випуск 2017 се събраха да отпразнуват в хотел „Империял“ в Пловдив едно от най-важните събития в своя живот. Но освен на празника младите юристи се посветиха на нещо много свято и истинско. Придържайки се към древната латинска сентенция: „Правото е изкуство за доброто и справедливото“, за поре-

Абсолвенти от випуск 2017 на Юридическия факултет

ден път току-що дипломираните се юристи доказаха, че са личности с добри сърца. Всички те се обединиха за една обща кауза – благотворителността, и през цялата вечер събраха средства, предназначени за фонд „Милосърдие“ на БЧК – Пловдив, които ще подпомогнат деца с редки заболявания.

Инициативата, която младите юристи реализираха, доказва, че в пълния смисъл на думата са хора, които, прилагайки закона, ще вложат и занаят своя ум и сърце, за да възтържествува справедливостта, коментираха техните преподаватели.

„Пловдивски университет“

КЮРИ – ЕДИНИЦА ЗА ВИСОКА АКТИВНОСТ

(по случай 150 години от рождението на Мария Кюри)

Проф. д.ф.н. Никола БАЛАБАНОВ

Известно е, че за определяне на активността на радиоактивни източници (и препарати) е въведена извънсistemна единица – кюри, която съответства на протичането в тях на 37 милиарда разпадания в секунда. Това е изключително висока активност, която много рядко се използва в изследванията, главно в приложните.

Нарушавайки приетите граници, които отделят точните науки от останалите, както и от другите области на човешките прояви, позволявам си да предложа понятието „кюри“ и за използване като мярка за висок морал. Въпреки че за категориите, в които се проявява моралът – достойнство, дълг, съвест, отговорност и други, няма въведени измерения, носителите на такива качества сред хората винаги са се откроявали като своеобразни върхове в сложния релеф на човешки характер и в установените им отношения с обществото. Такива върхове виждаме в творчеството и в проявите на много учени в миналото. Високо сред тях се извисява – с живота и творчеството си, с качествата и с поведението си, Мария Кюри.

Животът на Мария Кюри е протекъл между два житейски хребета – между величието и мъченичеството, между славата и нанесените жестоки душевни травми от обществото. За човечеството като цяло това са години на образуване на военни блокове, на въоръжаване и на войни с милиони жертви; за европейското общество – години на зараждане на империализъм, национализъм, фашизъм, съпроводено с политически и икономически кризи. В същото време за физиката това са години на рушене на старите представи за природата и появата на революционни теории – квантовата механика и теорията на относителността.

Именно в тази обстановка – на разруха в обществото и на революционни промени във физиката, се извисяват делата на Мария Кюри, която е жив участник както в научните, така и в обществените процеси.

Мария Склодовска е родена във Варшава на 7 ноември 1867 г. в учителско семейство. Завършила с отличие и със златен медал гимназията, тя работила няколко години като гувернантка, за да поеме издръжката и на другата си сестра в обучението.

Мария е приета за студентка в Сорбоната през 1891 г., когато нейните връстнички вече се дипломират. Тя създава за себе си един суров, спартански начин на живот, подчинен на студентските ѝ задължения. Избира квартира без осветление, отопление и вода, единствено с удобството, че е близо до университета и предлага спокойствие за учене. За колегите си Мария е затворена, сурова и тайнствена с поведението си. Един от нейните

преподаватели обаче забелязва в нея освен жаждата за знания, такава чистота, която го кара да потърси дружбата ѝ. Това е Пиер Кюри, по онова време вече утвърден специалист във физиката, известен с откриването на пиезоелектричеството, с изследванията си в областта на магнетизма и физика на кристалите. В лицето на Мария той вижда най-чистия кристал сред хората, които познава, и ѝ предлага брак. Фредерик Соди, един от пионерите в изследванията на радиоактивността, казва, че Мария Склодовска е „най-красивото откритие на Пиер Кюри“.

В годината на дипломирането си Мария сключва брак с Пиер Кюри и приема неговата фамилия. Поставено е началото на един великолепен семеен живот, който, уви, продължава само десетина години.

За обект на своите изследвания Мария Кюри избира откритите от Анри Бекерел тайнствени „уранови лъчи“. Тяхната природа още не е изяснена, а наименованието им идва от обстоятелството, че са открити като свойство на елемент уран. Мария Кюри решава да провери дали подобно свойство не проявяват и други химични елементи. За целта тя изследва всички минерали от богатата колекция на Сорбоната, съединенията на всички елементи, както и самите елементи. Изследванията показват, че освен урана подобни лъчи излъчва и елементът торий. Названието „уранови лъчи“ вече става анахронизъм. Мария Кюри предлага откритите от Бекерел лъчи да бъдат наречени „радиоактивни“, а самото явление – радиоактивност.

В изследванията си М. Кюри

Мария Кюри

установява, че урановата смолна руда притежава много по-интензивно лъчение от самия уран. Това ѝ дава основание да предположи, че това лъчение се дължи на неоткрити до тогава химични елементи. За да се извлекат тези елементи в чист вид, е необходимо да се обработи огромно количество уранова руда. Убеден в актуалността на тези изследвания и за да помага на съпругата си в извличането на новите елементи, този изключителен семеен и научен дует и tandem прави значителни за физиката и химията открития:

- Открива нови химични елементи – полоний (юли 1898 г.) и радий (декември 1898 г.);

- Открива изкуствената радиоактивност (1899 г.);

- Установява, че т.нар. бета-частици, излъчвани от радиоактивните елементи, носят отрицателен електричен заряд (1900 г.);

- Установява и физиологично въздействие на радиоактивното лъчение.

Известно е, че откритията, направени през последните години на XIX век, предизвяват революциите във физиката, разразили се в началото на XX столетие. Един от знаменосците на тези революции е Мария Склодовска-Кюри. С нейните открития се прави „скак“ в света на атомите, а по думите на известния специалист по ядрена физика Виктор Вайскопф (директор на ЦЕРН от 1961 до 1965 г.) нейните открития са и „скак в Космоса“.

Изключително сериозни професионални и житейски трудности е трябвало да преодолеят Мария и Пиер Кюри, за да стигнат до своите открития. Същевременно това е героична епоха в живота на семейството, която продължава до 1902

година. През 1903 г. Мария Кюри защитава докторската си дисертация „Изследване на радиоактивните вещества“. Настъпва

времето на признанието и славата.

Още същата година Лондонското кралско дружество присъжда на Мария и Пиер Кюри една от най-престижните награди – медала на Деви. В края на годината Шведската академия на науките присъжда Нобеловата награда по физика за откритията им в областта на радиоактивните явления (разделят наградата с Анри Бекерел).

Изведнъж двойката Кюри се превръща в звезда на деня, център на световното внимание. В тяхна чест се устройват бляскави приеми и банкети; журналистите пишат за тях, за бараката им, дори за домашната им котка; правят се филми за тях, в кабаретата се играят сценки от техния живот.

Но славата и популярността не са единствените спътници на Мария Кюри по онова време. През всичкото ѝ напрегнато ежедневие тя носи задълженията си на майка и съпруга. През същата година, в която защитава докторската си дисертация и получава Нобеловата премия, тя ражда преждевременно и детето ѝ умира. През следващата година се ражда втората дъщеря, Ева. Здравето и на Мария, и на Пиер е сериозно разклатено. Но най-големият удар идва на 19 април 1906 година, когато Пиер загива трагично под колелата на една товарна кола. Франция загубва един от най-талантливите си учени. Мария загубва своя любим мъж и другар в работата, своята опора в живота. От този ден тя става самотен, нещастен човек.

Месец след трагедията Съветът на Природо-математическия факултет назначава Мария Кюри за професор в катедрата, създадена преди това за нейния съпруг. На 5 ноември с.г. за пръв път в историята на Сорбоната започва да чете лекции жена – Мария Кюри. Следват години на още по-напрегната изследователска и преподавателска дейност.

Към другите ѝ грижи се прибавят и притесненията ѝ за обучението и възпитанието на двете дъщери. Не е безинтересно да се знаят оценките на Мария Кюри за образованието, което дава френската държава през

И МЯРКА ЗА ВИСОК МОРАЛ

онези години. Тя смята, че формите, които се използват в училище, са остарели, методиката на преподаване – неправилна, хигиената на труда за учениците – лоша. Колко тревожно звучат нейните думи: „Понякога смятам, че е по-добре децата да се давят, отколкото да се затварят в съвременното училище“.

По нейна инициатива се създава своеобразен образователен кооператив, в който се учат децата на университетските учени, а преподаването се извършва от самите учени. Принципът на обучение в това училище е: да се изучава по-малко материал, но добре. Според М. Кюри на децата трябва да се оставя време за осмисляне на изученото, а най-вече време за движения, игри и спорт.

С още по-голяма настръхеност М. Кюри продължава изследванията си по радиоактивността. През 1910 г. тя получава чист радий и изготвя първия международен стандарт за радий. През 1911 г. получава Нобеловата награда за химия „за заслугите ѝ за напредъка на химията чрез откриването на елементите радий и полоний, изолирането на радия и изучаването на природата и състава на този забележителен елемент“. За пръв път в историята учен получава втора Нобелова награда.

Следват отново слава, известност и почит от много научни дружества и академии. И отново страдания – душевни и физически. Парижката академия на науките отхвърля кандидатурата ѝ за неин член. Срещу М. Кюри се организира клеветническа кампания – напомнят за нефренския ѝ произход, за антирелигиозните ѝ възгледи, обвиняват я, че позори фамилията Кюри. Тормозят я с анонимни писма, заплашват я, обвиняват я в неморално поведение.

Колко много сила е трябвало да притежава тази жена, за да запази чистотата на характера си в онова покварено общество! (Колко съзвучна с това поведение е изповедта на Айнщайн от онези години, че се мъчи да остане честен в общество на циници.) Но това става за сметка на здравето ѝ. Тя отпада духом и тялом, стои на границата на лудостта, на самоубийството. Сразява я тежка болест. Две седмици след получаването на втората Нобелова награда Мария Кюри е откарана в болница. Следват няколко месеца лечение, операция на бъбреците и бягство от обществото за известно време под чуждо име.

Високия си морал Мария Кюри показва по време на Първата световна война. В първите месеци на войната френското правителство се обръща към своите граждани с призив за помощ. След като се съветва с голямата си дъщеря Ирен, Мария влага сумата от своята втора Нобелова награда в националната подписка (пренебрегвайки факта, че няколко години преди това тази държава не е отпускала никакви средства за нейните изследвания). Нещо повече, Мария носи във френската банка всичките златни ордени, медали и монети, връчвани ѝ от различни дружества и академии.

Мария Кюри е можела след тези благородни дарения и от висотата на своята популярност да се ограничи с изнасянето на хуманни речи и посещения на болници. Вместо това тя предпочита живота и службата на войника. Със същата енергия, с която в мирно време е обработвала тонове руда, за да извлече новите елементи, тя започва да създава рентгенови апарати за армията. Тя оборудва 220 стационарни и подвижни рентгенови установки, през които преминават повече от милион ранени войници. М. Кюри оборудва и един подвижен кабинет за себе си (товарно „Рено“), като понякога сама сядат на волана, сама прави прегледите, спи в походни палатки или под открито небе, понася всички негоди на войната, отхвърляла привилегиите на знаменитата жена и голям учен.

В тези походи на мъжество и себеприношение участва като нейна помощничка и 17-годишната дъщеря на Мария – Ирен Кюри. Под ръководството и по примера на своята майка Ирен получава духовна и физическа закалка.

Малко преди избухването на войната в Париж е основан Радиев институт. Мария Кюри е назначена за директор на секцията за фундаментални изследвания. Там се обучават медицински специалисти от армията за работа с рентгенови апарати. След войната и до края на живота си М. Кюри обучава студенти и активно работи за медицинско приложение на радиологията. Под нейното ръководство Радиевият институт се превръща в един от най-важните световни центрове за изучаване на радиоактивността. В лабораторията на М. Кюри са получили специализация представители на 25 страни, в т.ч. българският учен акад. Георги Наджаков.

Мария Кюри има особени заслуги за изучаването на биологичното действие на радиацията и по-специално въздействието ѝ върху живите тъкани. Тези изследвания по-нататък са използвани при лечуването на ракови заболявания. В ръководената от нея лаборатория са разработвани приложения освен в медицината, и в промишлеността.

Следвоенните години носят нови почетни звания и признания на М. Кюри, едно временно с това и нови разочарования. Близко 100 научни организации от целия свят я приемат за свой почетен член. Нейя приемат кралски особи, президентът на САЩ смята за чест да я въведе „под ръка“ в Конгреса. Само високомерните академици антифеминисти от собствената ѝ страна не я приемат в редовете си.

А Мария Кюри непрекъснато работи, продължава изследванията си, продължава да обучава млади специалисти. Страданията ѝ не секват – четири пъти се подлага на очни операции, оплаква се от шум в ушите. Това не ѝ пречи да работи всеки ден, понякога и нощем.

Всичко казано дотук съвсем не означава, че Мария Кюри се е затворила в своя крепост, непристъпна за всякакви контакти, слепя и глуха за това, което става в обществото и за интересите на хората. Тя участва активно в работата на редица научни дружества и обществени комитети във Франция и в други страни: в няколко Солвеевски конгреса, в Комисията по радиевия еталон; чете лекции в чужбина.

През 1922 г. към Обществото на народите е създадена комисия за интелектуално сътрудничество между страните. Айнщайн бил скептичен по отношение на ползата от такава комисия, но М. Кюри го убеждавала в обратното. След смъртта ѝ Айнщайн ще напише: „Имах щастие в продължение на 20 години да бъда свързан с г-жа Мария Кюри и да се възхищавам все повече от човешкото ѝ величие ... Ако само малка частица от твърдия характер и отдаденост на г-жа Кюри живееше у интелектуалците в Европа, съдбата ѝ би била по-добра“.

През 1933 г. М. Кюри участва в конгрес на интелектуалците в Мадрид и председателства обсъждането на проблема „Бъдещето на културата“. В обсъждането участват интелектуалци от всички страни. Един от инициаторите на конгреса, френският писател Пол Валери, ги

определя като „донкихотовци по дух, сражаващи се с вятърни мелници“. А Ева Кюри пише за майка си:

„Интересно е да се види как Мария Кюри, по своята същност най-типичният донкихот от всички присъстващи донкихотовци, със същото убеждение, с което по-рано защитаваше любовта към науката, защитава сега личното дерзание и предприемчивост – с една дума, силните чувства, които винаги я направляваха в живота.“

Това сравнение не е случайно. Някои от постъпките на Мария Кюри са близки по чистота и наивност на онези, присъщи на обаятелния рицар от Ла Манча – най-чистата и възвишена душа в световната литература.

За Мария Кюри красотата е чувството на възхищение от самата истина, която учените разкриват; на своите опити и на опитите на своите сътрудници, на научните хипотези тя е гледала, както художникът съзерцава своите картини. По думите на Ева Кюри, когато майка ѝ наблюдавала сполучлив опит, „може да се помисли, че съзерцава произведения на Ботичели“.

Самата Мария Кюри изразява своите разбирания за красотата по следния начин: „Аз принадлежа към онези хора, които смятат, че науката е велика красота. Ученият в своята лаборатория не е просто техник, това е дете, изправено с лице към природните явления, които го възбудят като възшебна приказка“.

Действително красотата е присъствала във всички действия на Мария Кюри. Нейната сътрудничка М. Шамие разказва за свещенодействието, с което тя е извършвала всички операции в лабораторията: „Последователността в действията при дадена операция – пускането на апарата, включването на хронометъра, претеглянето и т.н. се осъществява от г-жа Кюри поразително точно и хармонично. Нито един пианист не прави по-виртуозно това, което правят ръцете на г-жа Кюри“.

Всяка година млади хора навлизат в света на науката, в света на красотата. Вероятно на тях им предстоят сражения с много „вятърни мелници“, с победи и поражения, които определят смисъла на живота. Аз им пожелавам вдъхновение за тези сражения, такова вдъхновение, което е изпитвала Мария Кюри, оставила името си като мярка за най-висок морал.

Поглед към сцената и зад кулисите на Учебния театър

Клас „12 + 3“

Проф. д-р Александър ИЛИЕВ

Всичко започна през май 2016 година. Една сутрин моят колега и близък приятел доц. Леонард Капон ми звънна с неочаквано предложение – да поема новия актьорски клас в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Тъй като отдавна съм ръководител на класове в НАТФИЗ и Карнеги Мелън, САЩ, набързо му отговорих, че отказвам поради недостиг на време. Съпругата ми Таня, свидетелка на разговора, ми предложи да обмисля предложението. Още повече че тя възнамеряваше да запише трета поредна магистратура – „Позитивна психология“, именно в ПУ. Семейният съвет реши категорично, че има ли желание, време винаги ще се намери. Направихме разместване на графика си, отказах се от някои дейности, които не можеха да се сравняват с възможността да работя с млади бъдещи актьори и нови колеги, и стъпката беше направена.

Проф. Александър Илиев

Още на първото занятие след приемните изпити предложих на новия клас да си избере име, както всеки театър прави при своето основаване. Задачата беше целият екип да се чувства като едно семейство. Сценичното изкуство изисква на първо място създаването на ансамбъл. Сред предложенията от всякакво естество групата прие да се казва „12 + 3“, тъй като дамите бяха 12, а мъжете 3. Впоследствие към класа се присъедини още един момък и ние философски си обяснихме, че той е „плюсът“ в този израз.

Пак на същото първо занятие малкият ни преподавателски отбор – гл. ас. Зоя Капон и моя милост – изяснихме целите на обучението и системата, по която ще работим. Мисля, че този кратък списък си заслужава да бъде публикуван, тъй като резултатите от правилното му провеждане са очевидни, вдъхновяващи и бележат възходяща прогресия.

1. Най-важното нещо в образованието са самите обучаеми. За тях се прави всичко. Ние, техните преподаватели, се поставяме в услуга на таланта им. Наше съкровено желание е те да станат по-добри от нас, да стигнат по-далече, тъй като именно на тях ще поверим изкуството, след като самите ние напуснем сцената и екрана;

2. Най-добрият материал за педагога е желанието на студента. Макар и не съвсем ясно осъзнато и мотивирано в първите дни, то е пламъкът, който трябва да бъде разгарян всеки ден. Няма студент от специалността „Актьорство за драматичен театър“, който да не иска да бъде

Студентите от клас „12 + 3“ заедно с проф. Александър Илиев, гл. ас. Зоя Капон и гост професорите Майкъл Чемерс и Андрей Толшин

звезда. Този импулс е в нашите ръце, ние сме отговорни за него;

3. Най-същественото в занаята на актьора са реалните му умения, тъй като сцената и екранът са практически дисциплини. Затова още в първия месец целият клас изнесе своя първи публичен спектакъл от етюди, обединени от общ сценарий. За осемте месеца обучение те подготвиха и изиграха многократно осем различни заглавия;

4. Най-простият начин да бъдеш добър актьор, е да спазваш двете правила на занаята: да си винаги навреме и да бъдеш по-добър от вчера. Обяснен ясно на всички студенти, този метод за работа над собствения им характер се оказа печелившата формула за тяхната самодисциплина. Тя е трудна, но провалът тежи тонове;

5. Най-прекия път към индивидуалността е работата в група. Колективната страст бързо дос-

тига до личното съзнание на всеки. Затова и първите осем спектакъла бяха ансамблови. В тях участваше целият клас. Първите четири бяха подготвени по сценарии и бяха на злободневни теми. Вторите бяха по пиеси от най-голям калибър;

6. Най-лесният метод да усвоиш историята и теорията, е практиката. Нашата система предвижда изучаването на историята на театъра чрез подготовка и игра на спектакли, следващи хода на развитието на сценичното изкуство. Започнахме с Древна Гърция и Рим, вече преминахме на Азия, следват Средновековието, Ренесанс и Барок;

7. Най-качествената подготовка в областта на театъра и киното се постига с възпитание на уменията да анализираш себе си през призмата на великите образци в изкуството. Така студентите се сравняват с големите майстори, живели преди тях или

техни съвременници, откриват как и защо успелите успяват да завладеят зрителите;

8. Най-правилният подход към общата работа е да се даде инициатива и отговорност на самите студенти. Ние, техните преподаватели, им подаваме достатъчно сериозни и трудоемки творчески задачи, а те заедно ги решават. Няколко епизода от пиесата се поставят в рамките на часа, но се обработват самостоятелно през цялата седмица;

9. Най-жестоката истина в театъра и киното е, че характерът на актьора – това е неговата съдба. Обща цел на целия екип е да пригледим характерите си към съвместната работа. Изкуството е по-голямо от всички нас. Изкуството може без всеки от нас. Незаменими актьори няма. Има само неповторими. Но и те са част от ансамбъла;

10. Най-късият път към голямата сцена и световния екран е да се участва веднага в истински и сериозни продукции и фестивали, да се учи от майстори. Този подход донесе на класа само през първата учебна година четири участия в международни фестивали и 24 публични представления в Пловдив и из цяла България.

Въоръжени с тези десет златни правила, ние си обещахме да ги спазваме, каквото и да ни коства това. Всъщност неспазването им коства винаги много. Оставаш последовен, непредпочитан и световно неизвестен. Ако един ден забравиш за таланта си и не го развиваш, на другия ден той непременно ще забрави за теб.

Актьорът на сцената и на екрана ползва своето тяло и глас. Те са неговият незаменим инструмент. В „12 + 3“ всяко занятие започва със задължителна интензивна загрявка на тялото и гласа. Ден след ден тези занимания се усложняват. Координацията на тялото се усъвършенства, неговите части придобиват „дар слово“ и чрез действието, отношението и образа могат без думи да разкажат за скърбите и радостите на човека, да раз-

Стихотворения от Йорданка Исакова*

Неделя

Аз, ти.
Топло легло.
Хубав филм.
Пуканки в косата ми.
Чорапите ти на пода.
Шегите неспиращи.
Усмивките безброй.
Стените ни завиждат.
Въздухът иска
да легне между нас.
Часовниците искат да
спрат, за да останем
така завинаги.
Неделно чувство.
Щастие в неделя.
Неделя.
Не делия теб с никого.

Някои жени са като
морето.
Силно развълнувани.
Вечно опасни.
Никога едни и същи.
Винаги страстни.

Някои жени са като
морето.

През зимата са самотни.
Ти никога няма да
разбереш
морето, както и тези жени,
но винаги ще искаш
да се върнеш при тях.

Навик

с времето си
изплетох
дебел пуловер
за душата
беше леко широк
и все пак го обличах
когато до мен
се докосвах
студени хора
да ме пази
да ме топли
но днес ти си толкова
горещ а пуловера ми
точно по мярка

И докато вървях
през зеления парк
препълнен с пъстри
и щастливи хора
целуващи се
или просто
преплели длани
замръзнах
онемях
за онова което
не сме си дали

*Йорданка Исакова – спец. „Начална училищна педагогика с чужд език“, II курс, беше отличена с II награда за поезия в литературния конкурс на в. „Пловдивски университет“.

➔ От стр. 14

крият живота на човешкия дух. Гласът е „Аз-ът“ на актьора, нещо съкровено и индивидуално, външен израз на вътрешния му глас. Освен предаването на определено послание и израз на невидимите мисли и идеи гласовият ни апарат може да наподобява и изрази всичко, което звучи около нас. Овладеването на правописа, сценичната и екранната реч, художественото слово и разкриването на образите зад думите е процес, който започва при първата среща с педагога и трае до края на сценичната и екранната ни кариера. Ако вярваме на Чаплин, то „всички ние сме любители в изкуството, тъй като един живот не стига за нещо повече“. Походът към съвършенство на инструмента на актьора е поход за превъзможване на самия себе си. Ние сме призвани да докажем, че граници в майсторството не съществуват.

Първата учебна година темата беше „Лаборатория“. По време на занятията всеки студент успя да подготви по 30 собствени етюда и да участва в поне три пъти по толкова, създадени от неговите колеги. И тъй като част от тези етюди бяха използвани при създаването на първите публични спектакли, тяхното качество трябваше да бъде доведено до пригодност за среща с реална зрителска аудитория. Лабораторията работеше с пълна пара и двата семестъра. Освен изявите пред публика спектаклите се заснемаха с минимум три камери. Монтираната версия веднага се публикуваше в

Клас „12 + 3“

интернет пространството. „12 + 3“ печелеше допълнителна аудитория и обратна връзка, която няма цена. Всеки актьор и класът като цяло можеха да се видят отстрани и да поправят онова, което липсваше в началните им опити. Безпристрастното око на камерата вижда всичко, помага на твореца да се огледа внимателно и да анализира постигнатия резултат. Този самоучител изигра своята роля и продължава да дава безценни съвети на студентите и техните педагози.

Анализите на филми и театрални представления са друга глава от органа на обучението в „12 + 3“. Възпитанието на верни критерии за оценка превръща просто талантливия актьор в истински професионалист, а не в празен критикар или пристрастно възхваляващ другите в изкуството. В простата схема за анализ на едно произведение отговори като „Харесва ми“ или „Не ми харесва“ не вършат никаква работа. Те са за любителите. Професионалният актьор винаги може да се обоснове защо това е добре; защо другото не е добре; какво да се направи, за да изглежда по-качествено, по-вярно, по-смислено, по-образно; ако аз изпълнявам тази роля, какво бих променил и защо. Точният мерник е признак за добър резултат при стрелбата. Цел, която не виждаш ясно, никога не може да бъде улучена. Затова умението да откриваш доброто и

некачественото и да го обясниш, е част от нашата професия.

Тъй като входът при нас е свободен, ние решихме да се възползваме от възможността да бъдем оценени от публиката пряко. След всяко представление на зрителите се поднася шапка или маска, в която при желание да пуснат някоя пара за поощрение на студентите. Този финансов ресурс се използва за изработка на костюмите, маските, декора и реквизита ни. От тези общи, спечелени с честен труд средства отделяме суми за нашите пътувания, гостувания, турнета, участия във фестивали. Касата е на всички, сметката е прозрачна и достъпна за проверка от всеки. Изразходването на парите става при задължително общо съгласие. Така бумерангът се връща при нас и ни подпомага да бъдем по-добри всеки път.

Клас „12 + 3“ вече е втори курс. Тези, които желаят да гледат нашите стари представления, могат да напишат в YouTube заглавията: „Анти TV“, „Карнавал“, „Кварталиада“, „Нова!“, „Джуджето Дългоноско“, „Тесмофори“, „Фортуна Десперата“ и „Орфей и Евридика“. В него качваме и пълни записи на майсторските класове, за които каним световноизвестни майстори на сцената и екрана, педагози от най-престижните академии на планетата.

Този сезон пиесите са вече 12. Годината преминава под егидата „Продукция“. Свои премиери

вече имаха „Неван – сърцето на света“, „Следствието“ и „Живата богиня Кумари“. Изигра се и хепънингът „Хелоуин“. През декември 2017 г. можете да гледате в една-единствена вечер четири френски средновековни едноактни фарса, преведени специално за класа. След празниците и сесията зрителите ще могат да се срещнат със спектакъл в стил „комедия дел арте“ с маски, песни, танци, акробатика, комични трикове и боеве. А напролет идва време за Шекспир. Спектакълът „Духове“ ще разкрие на зрителите демоничната част от творчеството на гениалния поет и драматург. Духовите от пиесите на Шекспир ще оживеят, за да ни разкрият сенките, които хората влачат след себе си след всяко свое деяние. Играем всеки вторник от 18 часа на сцената на Учебния театър. Входът е свободен.

„12 + 3“ създаде и своя медия, наречена „Дванайсет Плюстри“. Нашето желание е всеки ден да информираме своите колеги от университета за случващото се в него. Взимаме интервюта от студенти, преподаватели и служители. Предоставяме платформа за нови идеи, които да превърнат Пловдивския университет в още по-желано място за обучение, в още по-добро академично средище, в още по-качествена фабрика за таланти и умове. Всеки желаещ да сътрудничи е добре дошъл. Просто трябва да се свърже с нас и да заяви с какво може да бъде полезен. Нашият малък екип вярва, че единственият начин да имаме по-добро бъдеще, е самите ние да си го създадем.

Благотворително представление набира средства за Центъра за социална рехабилитация и интеграция

Децата и младежите от сдружение „Паралелен свят“ организираха на 18 декември 2017 г. благотворително представление „Сътворение-то“, посветено на Рождество Христово, в концертната зала на Средно училище „Св. Седмочисленици“.

Партньори в организацията на представлението и на коледния базар са район „Тракия“ на Община Пловдив, катедра „Теология“ на Философско-историческия факултета при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Сдружението на православните богослови „Св. Паисий Хилендарски“.

Базарът е разположен във входния салон на кметството на район „Тракия“ и ще продължи до 22 декември. Там се продават уникални сувенири, картички, декорации, изработени с много любов от децата, младежите и родителите от сдружение „Паралелен свят“. Набраните средства ще се използват за издръжката на Центъра за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) „Паралелен свят“ за деца и младежи с увреждания.

Центърът отваря врати преди една година в бл. 15, вх. В на ЖР „Тракия“. Той е създаден от родители на децата, които се обединяват в сдружение „Паралелен свят“. ЦСРИ отговаря на всички необходими изисквания за осигуряване на адекватна подкрепа и обучения на децата, младежите и техните родители. Благодарение на техните усилия днес в Пловдив има място, където децата и младежите с интелектуални затруднения общуват, учат се на различни умения – от подреждане на вещите, пране и гладене, през приготвяне на храна до организиране на времето и управляване на живота си.

Въпреки затрудненията си децата и младежите имат мечти и желания, имат надежди за бъдещето. Центърът е мястото, където те получават пълна подкрепа да изградят своите представи, да придобият увереност, да преследват мечтите и да отстояват правата си.

От разкриването му до момента центърът е безплатен за децата и младежите, финансира се основно от дарения и проекти. Всяко подкрепящо помогне за съществуването на ЦСРИ „Паралелен свят“. Необходими са средства за издръжката на центъра – наем, разходи за еленигия, вода и заплати на специалистите, докато се получи финансиране от държавата.

**Желаещите могат да направят
дарения по дарителска сметка:**

IBAN: BG27FINV91501015435119,

Първа инвестиционна банка;

За кампанията „ЦСРИ Паралелен свят“.

IN MEMORIAM

Почина проф. д-р Димитър Мекеров – дългогодишен декан на ФМИ и заместник-ректор на Университета

На 17 декември 2017 година почина проф. д-р Димитър Мекеров.

Димитър Георгиев Мекеров е роден на 29 май 1945 г. в Куклен, област Пловдив. След завършване на гимназията през 1963 г. е приет за студент в специалността „Математика“ в открития две години преди това Висш природо-математически институт в Пловдив, прераснал по-късно в ПУ „Паисий Хилендарски“. Дипломира се през 1967 г., след което три години е учител по математика в Сливен, а от есента на 1970 г. – в Пловдив, като същевременно с това е привлечен за хоноруван асистент в катедра „Алгебра“.

През есента на 1972 г. спечелва конкурс за редовен асистент. През учебната 1976/77 г. специализира в Сектора по геометрия към Единния център за наука и подготовка на кадри по математика и механика, представляващ интеграция на Института по математика и механика (сега ИМИ) на БАН и Факултета по математика и механика (сега ФМИ) на СУ, където става задочен докторант. През 1980 г. защитава докторска дисертация на тема „Роеве прави в едно обобщено двусно пространство“ с научен ръководител акад. Боян Петканчин.

Проф. Мекеров се хабилитира за доцент през 1985 г. и за професор – през 2010 г.

Неговата преподавателска кариера преминава в Пловдивския университет и филиалите му, в пловдивския филиал на Техническият университет – София, и в Националния агрономически институт на Тунис, където в продължение на три учебни години (1989 – 1991) е гост преподавател.

Проф. Мекеров е автор или съавтор на преиздавани многократно учебни пособия за студенти и на 85 научни публикации. Участвал е в редица национални и международни научни форуми у нас и в чужбина. Бил е председател или член на организационни и програмни комитети на много такива форуми. Участвал е като ръководител или член в различни научни и образователни проекти. През 1979 г. е избран за референт на американския реферативен журнал *Mathematical Reviews*.

Научните изследвания на проф. Мекеров са свързани с диференциалните геометрии на клайнови пространства, почти комплексни многообразия с норденова метрика, риманови многообразия със структура на почти произведение и почти контактни В-метрични многообразия.

Бил е научен ръководител на повече от 30 дипломанти и няколко докторанти. Огромна е ролята му за мотивирането, насърчаването и подпомагането на научното развитие на студентите от ФМИ. Той е дългогодишен член на Факултетния съвет на ФМИ, бил е член на Академичния съвет на ПУ (1993-2011), ръководител на катедра „Геометрия“ (1993 – 1999), два мандата декан на ФМИ (1999 – 2007), заместник-ректор на ПУ (2007 – 2011), председател на Контролния съвет на ПУ (2011 – 2015).

От 1970 г. е член на Съюза на математиците в България (СМБ). През 1980 г. е избран за член на American Mathematical Society. От 2009 г. е включен в състава на Националния комитет по математика за Международния математически съюз (IMU), като през 2013 г. е избран за втори мандат. За приноса му в развитието на математиката и информатиката и тяхното преподаване през 2011 г. е удостоен със званието „Почетен член на Съюза на математиците в България“, а във връзка със 70-годишнината му е награден с почетния знак на Пловдивския университет.

Проф. Мекеров – и като декан, и като заместник-ректор, винаги е подкрепял вестник „Пловдивски университет“, затова беше избран за първия почетен член на редакцията на колегията.

Като студент и преподавател Димитър Мекеров прекарва близо 50 години в университета, т.е. половин век животът и дейността му са неразривно свързани с ПУ „Паисий Хилендарски“ и в частност с ФМИ. Със своята академична дейност той оставя трайни следи като всеотдаен и обаятелен преподавател; учен със съществени приноси в математиката и образованието; много добър ръководител и организатор.

Поклон пред светлата му памет!
„Пловдивски университет“

Проведен беше семинар, посветен на преподаването на китайски език и култура

Пловдивският университет бе домакин на I научно-практически семинар „Аспекти в преподаването на китайски език и култура“, който се проведе на 18 и 19 декември 2017 година. Семинарът се организира от Класна стая „Конфуций“ при ПУ „Паисий Хилендарски“ със съдействието на Института „Конфуций“ – София. Това е първият по рода си форум в България, насочен към професионалното развитие на бъдещите преподаватели по китайски език. Откриването бе уважено от ректора на Пловдивския университет проф. д-р Запрян Козлуджов, декана на Филологическия факултет проф. д.ф.н. Вера Маровска и заместник-декана доц. д-р Надя Чернева.

В двата дни на семинара взеха участие студенти от Плов-

Работен момент от семинара

див, София и Велико Търново. Те имаха възможност да слушат лекции, посветени на тънкостите в преподаването на фонетиката, граматиката и литературата, да участват в тренинг за справяне с някои трудни ситуации в обучението, да наблюдават открит

урок на гост лектори от Китай.

Ето програмата през първия ден: лекция на Уан Ин на тема „Трудности в обучението по граматика“; „Предизвикателства в обучителния процес“ – майсторски клас на Таня Миланова; открит урок, изнесен от Ху Хуачи-

ен; майсторски клас на Георги Златев, проведен под формата на творческа работилница по калиграфия. През втория ден акцентите бяха две лекции: на Румяна Чолакова – „Използване на китайската литература в преподаването на китайска цивилизация и култура“, и на Ху Хуачиен – „Предизвикателства в преподаването на китайска фонетика“. Форумът приключи с официално връчване на сертификатите на участниците.

Семинарът е прекрасна възможност младите специалисти да се запознаят с новостите в сферата на методиката и да положат началото на изграждането на професионална мрежа, която да обедини преподаватели на един от езиците на бъдещето.

„Пловдивски университет“

Интересни факти за електронната поща

С появата на електронната поща в началото на 90-те години на 20. век писмата, написани на хартия, изгубиха своята популярност. Тук ще ви предложим любопитни неща, свързани с електронната поща и някои от използваните символи.

Първото официално електронно писмо

Рей Томлинсън е първият, който успява да изпрати истинско електронно писмо. Той работел по реализацията на различни идеи в „ARPANET“ – предшественика на интернет, но между неговите преки задачи не било внедряването на електронна преписка. Той решил да пробва тази идея, изхождайки от лични съображения – смятал, че това е перспективно направление, а самата идея е много креативна.

Електронната комуникация започва своето развитие от момента, когато писмото било предадено между два компютъра – това бил първият e-mail. Това не било свързана реч, а нещо от рода на „QWERTYUIOP“.

Появата на спама

Според най-разпространената версия названието се появило след шоу на „Монти Пайтън“. Там хор от преоблечени викинги пеел ода за консерви на *Hormel Foods*, които се наричали „SPAM“.

Днес със „спам“ означаваме нежелана поща, различни реклами, но по-рано с тази дума наричали оскърбително поведение в рамките на мрежата. Това значение дошло от чатовете в игри с множество участници.

Най-популярната парола

Вероятно ще се учудите, но „123456“ е лидер в тази класация. Явно у много ползватели на интернет тази „сложна“ парола не буди недоверие.

„Изненада“ в папката със спам

Google е приготвил своеобразна изненада за някои акаунти. Може да я намерите, отивайки в „Спам“. Това е много смешен и полезен клип – реклама на свинска консерва и препращане към огромно количество рецепти за... Сетихте ли се как се нарича консервирането? Вярно е – SPAM.

Откъде се появява символът „@“

„@“ се появява в началото на 15. век, когато испанските търговци използвали този знак за измерване на стоката. Мярката е равна на 11,502 килограма и я използвали при покупка на животни или вино.

На арабски означава четвърт. Това е своеобразно съкращение от „aroba“, както е пълното название на тази мярка. Среща се и в италиански и френски източници.

По-нататък този знак се използвал като ценова марка, както и за бележки в счетоводните отчети. Така след дълъг път знакът се озовава на нашите клавиатури. И именно Рей Томлинсън бил човекът, който обърнал внимание на този толкова странен знак.

Правилното изписване на електронната поща

В зависимост от това кого ще попитате, отговорите могат да бъдат различни. Някои капацитети смятат, че правилното съкращение е „email“, а други настояват да се използва дефис „e-mail“.

Според българската правописна норма изписването на кирилица е „имейл“.

Назоваването на символа „@“

Това не е толкова еднозначно, както си мислим, „маймунка“, „маймунско а“, „кълъмба“, „ет“ не са единствените означения. В Русия се нарича „куценце“, в Испания означава мярка за тежест, в Турция е знак за роза, в Израел – сладък щрудел. Има още много имена и във всяка страна те могат съществено да се различават.

Космическият „e-mail“ – какво било първото послание

В средата на 1991 година, използвайки AppleLink, изпратили първото писмо от този род. На борда на соваката „Атлантис“ използвали неголям Macintosh. В писмото си екипажът на STS-43 поздравява Земята, разказва за това колко студено е в Космоса и накрая се позовава на един от култовите за времето филми – втората част на „Терминаторът“.

Взлом срещу пощата на анимационен герой

Пощата на най-известния в света любител на понички и сладкиши – Омир Симпсън, пострадала. Откъде са взели адреса? Всичко е много просто – chunkylover53@aol.com показали в една от сериите, затова зложелатели получили храна за размисъл.

Сценаристът на популярния анимационен филм винаги се старал да отговаря на феновете, но когато те станали прекалено много, електронната поща просто престанали да я използват. След хакването всички получили еднакво послание. На всекиго било обещано право на индивидуален достъп към най-новата серия, но се оказало, че в архива няма полезна информация, а само вредоносни програми.

Инициативите на Студентския съвет през декември

Светослав ЕНЧЕВ

През последния месец на 2017 г. Студентският съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ реализира няколко свои инициативи, които предизвикаха интереса на много колеги. Първото събитие бе традиционната кампания, свързана с отбелязването на международния ден за борба с ХИВ/СПИН – 1 декември. Членовете на Студентския съвет организираха събитието в три от сградите на университета – Ректората, Биологическия факултет и Новата сграда, като главната цел бе представянето на повече информация за СПИН, начините за заразяване и предпазване, както и призив за съпричастност с болните от него.

Проведени бяха и две спортни събития, едното от които – състезание по аеробика в спортна зала „Академик“. В него участие взеха близо 70 студенти от различни университети. Много студенти се включиха и в лекоатлетическия крос в парк „Лаута“.

На 5 декември се състоя Общо събрание на Студентския съвет, на което се обсъдиха изминали и предстоящи събития и бяха избрани нови координатори на три от комисиите на организацията. За координатор на комисиия „Стипендии и общежития“ бе избрана Изабела

Петкова, студентка от 4. курс, специалност „Право“; на комисиия „Връзки с обществеността и международна дейност“ – Кристина Петкова, студентка от 2. курс, специалност „Приложна лингвистика“ (английски език с испански език), а на комисиия „Спорт“ – Желязко Атанасов, студент от 4. курс, специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт“. Избран бе и нов касиер на организацията – Кристина Петкова от специалността „Приложна лингвистика“ (английски език с испански език).

Със съдействието на Студентския съвет се проведе семинар на тема: „Битката за контрол над нашия ум, осъзната и неосъзната манипулация“ – с водещ Борислав Христов, консултант по невролингвистично програмиране.

По случай студентския празник студентите от няколко Пловдивски висши училища – Пловдивския университет, Аграрния университет, Университета по хранителни технологии и Висшето училище по сигурност и икономика се включиха в кампанията „Празнувай отговорно“, като направиха символична жива верига и апелираха към безопасно шофиране и отговорна

употреба на алкохол. В събитието се включиха и пътни полицаи от КАТ – Пловдив, подкрепящи инициативата на младите. По идея на председателя на Студентския съвет на ПУ – Светослав Енчев, студентите „изписаха“ цифрата 8 с телата си в знак на поздрав към колегите си, а символичният жест бе заснет с дрон.

Представители на Студентския съвет на Пловдивския университет взеха участие в Общото събрание на Националното представителство на студентските съвети в Република България, което се проведе на 17 декември в София. На събранието бяха издигнати кандидатури за нов председател на НПСС за мандата 2018 – 2020 г.

Благотворителен коледен базар в подкрепа на Детското онкохематологично отделение организираха Центърът за руски език и култура и катедра „Руска филология“

За пореден път Центърът за руски език и култура в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ със съдействието на катедра „Руска филология“ и бистро „F10“ организира благотворителен коледен кулинарен базар на ястия, вдъхновени от традициите на руската кухня и приготвени от студенти русисти в Пловдивския университет и средношколци от Националната търговска гимназия в подкрепа на Детската онкохематология към Клиниката по педиатрия и медицинска генетика към УМБАЛ „Свети Георги“ в Пловдив.

Тази година базарът протече в рамките на два дни (13 – 14 декември) успоредно в бистро „F10“ и в Новата сграда на Университета. Благотворителната акция стана възможна благодарение на всеотдайни студенти русисти и приятелите на Руския център

от Търговската гимназия, които с готовност пожертваха време и сили, за да бъдат съпричастни към дарителската кауза. Посетителите на двата базарни щанда се насладиха на традиционни руски ястия като „ватрушки“, „шоколад-

ные грушки“, „селедка под шубой“, „гранатовый браслет“, „дары моря“, „салат Оливье“ и още много изкушения от руската кухня. Палитрата на предложеното щеше да е непълна без ръчно изработените картички и сувенири, сред които

и авторска изработка на руска матрьошка.

С открити сърца и безкористно желание за помощ към изпадналите в нужда участниците в благотворителния базар доказаха, че сплотеността е ключът към положителната промяна в гражданската ни култура.

Център за руски език и култура

Спортът с марка „Пловдивски университет“

АЕРОБИКА

На 5.12.2017 г. се проведе студентският турнир по аеробика в чест на 8 декември, в който бяха поканени за участие като гости и представители на останалите висши училища в Пловдив. По този начин състезанието се превърна в истинско градско първенство – от Университета по хранителни технологии участваха 9 студентки, от Медицинския университет – 13, от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство – 1, и от Пловдивския университет – 31. Поради отсъствието на трите най-добри състезателки от отбора на ПУ класирането придоби следния вид:

1. Елена Йосифова – АМТИИ, 2. Жанета Петкова – МУ, 3. Петя Найдова – ПУ, 4. Ивета Стоянова – ПУ, 5. Цвета Борисова – ПУ, 6. Виктория Захаријева – УХТ. За *Мис Аеробика* беше избрана Цвета Йовчева – ПУ.

БАСКЕТБОЛ

През тази година Пловдивският университет участва в Държавния студентски шампионат по баскетбол с отбори при мъжете и жените. Те изиграха по един мач през есента, като мъжете победиха Медицинския университет – Пловдив, с 100:72, а жените победиха Софийския университет в инфарктен мач с 58:57. С постигнатите победи и двата отбора направиха крачка към летните финали.

ВОЛЕЙБОЛ

През учебната 2017/2018 година в Националния студентски шампионат по волейбол се включиха 9 отбора, като в наша-

Обща снимка пред спортната зала след приключване на турнира по аеробика

та регионална група участват 5 мъжки отбора – на Аграрния университет, Университета по хранителни технологии, Медицинския университет, Пловдивския университет и Тракийския университет – Стара Загора; и 4 женски – на Аграрния университет, Университета по хранителни технологии, Медицинския университет, Пловдивския университет.

След изиграването на всички срещи отборите на Пловдивския университет при мъжете и жените са на първо място.

При жените нямаше сериозна конкуренция и отборът на ПУ победи с по 3:0 гейма всички отбори, но в мъжката група отборите бяха равностойни и се получиха срещи на високо ниво.

Мъжете загубиха от АУ с 3:2 гейма, но последваха победи над УХТ с 3:0, Тр.У с 3:1, МУ с 3:2. Получи се въртележка в групата и всеки от първите 3 отбора имаше по една загуба, а отборът на МУ – две. Така в крайното класиране отборът на ПУ е първи с 9 точки.

Предстои и кръг между всички отбори през пролетта,

след което първите два отбора от всяка група ще участват в Универсиадата през месец май 2018 г.

ЛЕКА АТЛЕТИКА

На 26.11.2017 г. в Благоевград се проведе Държавният студентски крос (есенен кръг), в който се включиха 26 жени от 7 висши училища, а при мъжете – 23 представители на 7 висши училища. Малкият брой участници заблуждаваше за силата на състезанието, защото тук се представиха най-добрите лекоатлети в студентския спорт в момента.

При жените ПУ зае II място в отборното класиране, а Таня Димитрова се окичи с бронзов медал в индивидуалното. За успеха допринесоха още Иванка Делева, Моника Иванова, Венелина Поптолева и Катя Христова. При мъжете отборът ни остана на IV място, а в индивидуалното класиране Георги Хаджиколов е на 10 място, Спасимир Делибашев – на 15, Златомир Радев – 16, Роберт Чамасанян – 19.

ТЕНИС НА МАСА

Първият кръг от Националния студентски шампионат се проведе в Пловдив на 4 и 5 декември 2017 г. При мъжете отборът на Пловдивския университет бе в състав: Дениз Бекир, Райчо Драгиев, Борислав Тенекеджиев и Кристиан Калинов; при жените: Ненка Тушлева-Накова и Нелина Петришка. Трябва да отбележим, че най-изявените ни състезатели, включително и в националния отбор, са Дениз Бекир и Ненка Тушлева-Накова.

За класата на нашите тенисисти говорят и резултатите. При мъжете имаме пет победи срещу пет съперника – Националната спортна академия, Югозападния университет, Шуменския университет, Техническият университет – Филиал Пловдив, Русенския университет. При жените също победихме Софийския университет, Шуменския университет, Техническият университет – София, Русенския университет.

ФУТБОЛ

Отборът на Пловдивския университет, който е държавен студентски шампион за 2017 година, започна и новия сезон също така ударно – победа с 4:0 срещу Аграрния университет, 3:0 срещу Медицинския университет, 10:0 срещу Университета по хранителни технологии. Така въпреки загубата с 1:2 от Европейското висше училище по икономика и мениджмънт, отборът запазва шансовете си за участие на финалите при благоприятни резултати напролет. „Пловдивски университет“

Традиционната предколедна Сръбска вечер

Поредната Сръбска вечер, първа (но не последна) за тази академична година, се състоя на 12.12.2017 г. в клуб „Петното на Роршах“. Както обикновено, студентите от всички курсове под вещото ръководство на лекторката по сръбски език Дарка Хербез бяха подготвили художествена програма, включваща изпълнения в оригинал на стиховете от известната сръбска поетеса Десанка

Максимович, както и кратък рецитал от хумористични стихотворения, на основата на които бе проведен блиц-турнир по граматика, в който особено активно се включиха студентите от първи и трети курс.

Специален участник беше гостуващата лекторка по сръбски език от Университета в Сегедин (Унгария) – Миляна Илиич, която остана оча-

рована не само от нивото на подготовката на пловдивските сърбисти, но и от аудиторната и извънаудиторната комуникация между студенти и преподаватели.

По традиция вечерта продължи с песни, танци и поздравии от различни музикални стилове, а в импровизациите се включиха бивши и бъдещи студенти сърбисти, които почетоха събитието.

Предколедните инициативи на Сектора по сръбски език към катедра „Славистика“ продължиха с проекцията на филма „Бомбето на проф. Коста Вуич“ (режисьор Здравко Шостра), която се състоя на 20 декември като едно от заглавията в същото традиционния форум „Славянско кино“, ентусиазирано поддържан в сръбската си част от лекторката Дарка Хербез.

„Пловдивски университет“

Кулинарни рецепти за новогодишните празници, предложени от доц. д-р Соня Райчева

РОДОПСКИ ПАТАТНИК

Ние, родопчани, израснали и закърмени с благодатта на Родопска планина, не можем да се похвалим с кулинарно въображение. Защото картофите, смяланият фасул, истинското кисело мляко, сиренето „брънза“ (узряло сирене с извара – овче или краве) и други малки бляганки са в почти ежедневното ни меню. Другите екстри – чевермьо (агнешко, печено на шиш), телешко курбан или овнешко (овче с тийнейджърски привкус) са отредени само за празници.

И така: пататникът, с който посрещам гости тук, в Пловдив, и в Америка – Бостън, е лесно и здравословно „изобретение“ от дълголетните ми предци. Рецептата е следната: около килограм родопски картофи, обелени и настъргани на едро ренде, се смесват с 2 яйца, шепа натрошено сирене, 1 глава настърган кромид лук, малко джоджен (гъзозум), овкусява се с черен пипер и сол по предпочитание на действащото лице и тази смес се обърква добре. В намазнена с олио тава (по-голяма, за да стане тъонъчек пататникът) се разстилат 2 кори от марка „Девон“. Картофената смес се изсипва върху корите, като се разстила равномерно с тук-там малко олио върху нея. Отгоре се покрива пак с 2 кори „Девон“. Разбива се 1 яйце с половин чаша вода, сместа се изсипва да покрие равномерно

кората и се пече на умерена фурна до зачервяване. Докато се пече, по желание може да се приготви следната смес (научила съм я от моята хазайка, винаги си я има в бурканче в хладилника, за да си я маже на „хлебеца“): 1 буркан кисело мляко се разбърква с малко намачкано сирене, към тази смес се прибавят счукани орехи, чесън – няколко скилидки, и ситно нарязан магданоз с малко сол и черен пипер. С тази смес се овкусява по желание нарязаният топъл пататник, който се поднася на парчета. На този семпъл вкусен шедьовър компания могат да правят изстудена мастика, червено вино „Мерло“ или бира от всякаква марка, както и други напитки по желание на „щърника“ (човек с капризен, изтънчен вкус).

За десерт може да се поднесе „Дамски каприз“, познат на много щърници. Но все пак да го припомним: 1 буркан кисело мляко се смесва с 2/3 краве масло, предварително разтопено и разбито с 4 жълтъка. Към тази смес се прибавя малко повече от половин чаена чаша захар, по-малко от половин чаена лъжичка сода бикарбонат с няколко капки оцет, за да се разтвори и да не мирише, 1 ванилия. Сместа се изсипва върху намазнена с масло тава, пече се до златисто и се намазва вече изпеченият сладкиш със сладко по избор (смокини, сини сливи, кайсии, праскови, круши и др.) Докато се пече сладкишът, 4 белтъка се разбъркват с малко захар в буркан от компот с миксер до сняг. Така тази смес (разбитите белтъци) се изсипва върху намазания със сладко или мармалад готов сладкиш и се връща за малко в топлатата фурна, за да се стегне глазура. Консумира се изстинал с ароматно кафе или планински дъхав чай (машерка, мента, риган и др.).

Да ви е сладко и ако имате желание, нашият родопски дом гостолубиво ви очаква!

ЗАДАЧИ. ГЛАВОБЪЛЪСКАНИЦИ

1. Ято птици е кацнало на едно дърво – на всеки клон има по 3 птици, а една продължава да лети около дървото. След това птиците се прехвърлят по четири на клон, при което един клон остава свободен. Колко са клоните и колко са птиците?

2. Някои хора считат за щастливи номера на автомобилите си такива с повтарящи се цифри. Математиките са на друго мнение. Според тях щастливи са тези номера, в които сумата от цифрите в първата половина е равна на тази от втората половина. Например номер: PB 19 – 82, $1 + 9 = 8 + 2$. Колко такива номера има?

Или още един признак: сумата от двойките числа е равна на 100. Например: $19 + 81 = 100$. А колко са тези номера?

Отговори на задачите от миналия брой

- При 7 извадени бонбона ще получим три еднакви.
- В долния ъгъл на квадрата стои 0; останалите числа са: три единици, една нула и тройка.

Вицария

В ада попаднали американец, индеец и българин. Срещнал ги дяволът и им казал:

– На всеки, който попадне тук, му даваме шанс да отиде в рая.

И извадил огромен камшик (по-дълъг дори от този на Индиана Джоунс в „Последният кръстоносен поход“):

– Който издържи три удара, без да изкрещи – го пускам. Можете да се защитавате с каквото поискате.

Първи излязъл американецът.

– С какво исках да се защитавах?

Американецът взел здрав гранитен камък:

– Готов съм.

Дяволът замахнал и камъкът се раздробил на песъчинки. Повторил удара и американецът заревал като луд.

– Следващият! – казал дяволът.

Излязъл индеецът.

– С какво ще се защитавах?

– С нищо – отговорил индеецът. – Осемдесет години съм се занимавал с йога и при медитация тялото не чувства болка.

– Добре.

Първи удар. Индеецът: „Оммм...“.

Втори удар. Индеецът: „Оммм...“.

Трети удар. Индеецът: „Оммм...“.

– Брей, досега никой не е издържал три удара – казва дяволът. – Свободен си, спокойно можеш да отидеш в рая!

– Имам само една молба – казва индеецът, – да остана и да видя. Във всички вицове българинът винаги побеждава. Искам да разбера сега как ще се справи.

– Добре, остана. А ти с какво ще се защитавах? – обръща се дяволът към българина.

– С какво да се защитавам – с индееца, разбира се.